

Παρουσία

Παν. Τσαλδάρη 13 Σέρρες - "Έτος Δ' - Τεύχος 23 - Μάης 1979 - Τιμή δρχ. 12

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ
Έμερα ενότητας
καί άγώνα
τών
έργαζομένων
όλου τού κόσμου

Προεχόμενα

Τὰ Γραφεία τοῦ Συλλόγου
στὴ Θεσσαλονίκη εἶναι
Βασ. Ἡρακλείου 36,
3ος ὄροφος

	Σελ.
Μερικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν κρίση τῶν Πανεπιστημίων	3
Ἐσωτερικὸς κανονισμὸς λειτουργίας ΑΤΕΣ καὶ Δημοκρατικὸς νόμος - πλαίσιο	5
Νίκη τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων στὴ σπουδαστικὴ ἐκλογὴ	6
Μία ἔρευνα γύρω ἀπὸ τὸ καπνικὸ πρόβλημα	7
Ἀφιέρωμα στὰ 70χρονα τοῦ Γιάννη Ρίτσου	9
Ἀθλητισμὸς στὸ νομὸ μας	11
Ἰατρικὴ περιθαλψὴ στὸ νομὸ Σερρῶν	12
Διακοπὲς καὶ ἐργαζόμενοι	14
Ἀνάπτυξη τῶν ἐμποροβιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων στὸ νομὸ καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς μικρομεσαίας ἀγροτικῆς	16
Τὰ ἀναστενάρια τῆς Ἀγίας Ἐλένης	18
Μορφὲς ποὺ ἔφυγαν τὸ Μάη	19
Ἡ λογοτεχνικὴ μας σελίδα	20
Νέα ἀπὸ τὸ σύλλογο	21

Γραφεῖτε συνδρομητὲς στὴν «Παρουσία». Στεῖλτε τὴν συνδρομὴ σας στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος Ὑποκατ)μα Σερρῶν, ἀριθμὸς λογαριασμοῦ 470040 - 6.

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Περιοδικὴ ἔκδοση τῆς Ἐνώσεως Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν,
διευθύνεται ἀπὸ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ

Ἐκδότης: ΣΑΟΓΜΙΔΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ

Μαγνησίας 23 — Σέρρες

Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου:

ΣΕΡΡΕΣ: Π. Τσαλδάρη 13

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Βασ. Ἡρακλείου 36

Ἐτήσιες Συνδρομὲς:

Φοιτητὲς - Σπουδαστὲς - Μαθητὲς 80, Ἰδιῶτες 150,
συνδρομὲς φιλίας 200, Τράπεζες - Ὄργανισμοί - Δ. Ὑπηρεσίαις 500.

Ἐμβάσματα - Ἐπιταγὲς

«Ἐνωση Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν» — Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος
Ὑποκατ)μα Σερρῶν, ἀριθμὸς λογαριασμοῦ 470040-6

Τυπώνεται:

στὸ τυπογραφεῖο Α. ΣΥΝΑΠΑΛΟΣ — Φιλικῆς Ἐταιρείας 45, τηλ. 267.777 Θεσσαλονίκη
Ἑπεύθυνος τυπογραφείου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΤΖΙΟΚΑΣ

Φοιτητικά θέματα

Σχετικά με τις πρόσφατες κινητοποιήσεις των φοιτητών με στόχο την κατάργηση του αντιεκπαιδευτικού νόμου 815, το μέλος του Κ.Σ. της ΕΦΕΕ μας έστειλε το παρακάτω άρθρο με στόχο την ενημέρωση των αναγνώστων κατοίκων του νομού μας, σε μια προσπάθεια πληροφόρησης του λαού για τις θέσεις του Φ.Κ. απέναντι στον 815.

Η ΣΥΝΤΑΞΗ

ΜΕΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Η κατάσταση, σήμερα, στην Ανώτατη Εκπαίδευση, δεν είναι πολύ διαφορετική από την άθλια κατάσταση, που επικρατεί στις υπόλοιπες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η κατάσταση, σήμερα, στα Πανεπιστήμια είναι ιδιαίτερα άξυμνη: η αναχρονιστικότητα τους που διαπερνά τόσο την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και τις δομές τους — το ότι τα ΑΕΙ λειτουργούν ακόμη με βάση το νόμο του 1932 είναι πολύ χαρακτηριστική ένδειξη γι' αυτό — ή ανυπαρξία μεταπτυχιακών κι' έρευνας, το εξεταστικό, ή κουρελοποίηση των πτυχίων, ή ανυπαρξία προγραμματισμού, το χαμηλό ποσό των δαπανών, ή έλλειψη της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής, ή ανυπαρξία αυτοδιοίκησης, ή υποδιόγκτες της συντριπτικής μερίδας των διδασκόντων σε υπηρέτες ελαχίστων προνομύων κι' άλλα πολλά συνθέτουν αλληλοσχετιζόμενα μια οίκτρη πραγματικά κατάσταση.

Η κρίση αυτή των πανεπιστημίων οφείλεται κύρια στην 30χρονη πολιτική της Δεξιάς στον τομέα της Παιδείας, αφού άλλωστε αποτελεί και την κρατική εξουσία, ενώ σήμερα η κρίση εντείνεται παραπέρα με τα νέα κυβερνητικά μέτρα για τα ΑΕΙ, που είχαν σαν αποκορύφωμα την ψήφιση, τελευταία, στη Βουλή του ν. 815. Τα μέτρα αυτά είναι τμήμα συνολικών πρόσφατων κυβερνητικών μέτρων για την όλη Παιδεία και είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τον ν. 309) 76 που χωρίζει το Γυμνάσιο, με το νέο τρόπο εισαγωγής στα ΑΕΙ, με τον ν. για την Τεχν. Έπαγγελ. Εκπαίδευση, με τους νέους ν. για τα ΚΑΤΕΕ. Έτσι λοιπόν

Του Α. ΤΖΙΟΛΑ, μέλους του Κ.Σ. της Έθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (ΕΦΕΕ) και προέδρου του Δ.Σ. των Πολιτ. Μηχανικών του Α.Π.Θ.

ή κυβερνητική πολιτική για τα πανεπιστήμια, δεν είναι καθόλου άσχετη και διαφορετική απ' αυτή που ακολουθείται στην υπόλοιπη εκπαίδευση.

Η κυβερνητική πολιτική που επιχειρείται να αναπτυχτεί μέσα στα Πανεπιστήμια μπορεί να προσδιοριστεί σε δύο άξονες: Ο ένας έχει στόχο τον εκσυγχρονισμό του Πανεπιστημίου, όχι σύμφωνα με τις ανάγκες του τόπου και του λαού, αλλά σύμφωνα με τις πολύπλευρες ανάγκες και απαιτήσεις των μονοπωλίων και της ΕΟΚ. Ο άλλος άξονας έχει σαν στόχο τον αποτελεσματικό πολιτικό έλεγχο των Πανεπιστημίων από την Δεξιά, που σημαίνει ανακοπή και χτύπημα κάθε προσπάθειας για ουσιαστικό εκδημοκρατισμό της πανεπιστημιακής ζωής και για επανασύνδεση των ΑΕΙ με τα προβλήματα και τις ανάγκες του τόπου. Στόχος σ' αυτή την κατεύθυνση είναι το χτύπημα του φ.κ., ή απολιτικοποίηση και αποδυνάμωσή του, ή άσκηση αποφασιστικού ελέγχου πάνω στα συνδικαλιστικά όργανα των φοιτητών και του διδακτικού προσωπικού.

Τα πανεπιστήμια έχουν αποσυνδεθεί όχι μόνο από τις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες του τόπου, αλλά ακόμη και από τις άμεσες απαιτήσεις της αγοράς, έτσι όπως αυτές εκφράζονται από την ραγδαία είσοδο των ξένων πολυεθνικών εταιριών.

Παράλληλα ή ολοκληρωτική αδυναμία προγραμματισμού των αναγκών του τόπου σε πτυχιούχους, αλλά και ή αδυναμία στο να καλυφτούν οι απαιτήσεις των πτυχιούχων για επαγγελματική αποκατάσταση εντείνουν το άδιέοδο και καθιστούν σχεδόν άχρηστο τον σκοπό του Πανεπιστημίου.

Οι πολιτικές σκοπιμότητες της κυβέρνησης, δημιουργούν παρεμβάλλοντες στρεβλωμένα αποτελέσματα. Καινούργια Πανεπιστήμια φτιάχνονται χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο και προγραμματισμό. Κριτήριο για την ίδρυση της μιας ή της άλλης σχολής είναι το κόστος κατασκευής και λειτουργίας ή μια πολιτική δημιουργία και όχι οι ανάγκες της περιοχής όπου φτιάχνεται το Πανεπιστήμιο ή της χώρας γενικότερα. Γι' είναι αυτό λ.χ. που υποχρεώνει το κράτος να ιδρύσει Νομική Σχολή στη Θράκη, αν όχι ή σκοπιμότητα του να δημιουργήσει απλά και μόνο και άλλες δυνατότητες απορρόφησης του κύματος των υποψηφίων:

Η ποιότητα των σπουδών βρίσκεται σε τρομερά χαμηλά επίπεδα. Τα προγράμματα σπουδών εξακολουθούν να παραμένουν αναχρονιστικά και αλλοιωμένα από τις παρεμβάσεις για την ικανοποίηση των προσωπικών συμφερόντων. Οι πιθανές τροποποιήσεις τους δεν έχουν καμιά σχέση με την ουσία και το περιεχόμενο τους παρά μόνο με τις εξετάσεις και τον έλεγχο της φάιτσης των φοιτητών.

Η υποδομή και ή επάρκεια σε εργαστήρια, αθροισες, διδακτικό προσωπικό, συγγράμματα κ.λ.π. καθώς και ή αναδιάρθρωση στο σύστημα

σπουδών, στην ύλη τους και τον προσανατολισμό τους είναι τα μόνα θέματα που δεν τίθενται εδώ κι' άρκετά χρόνια. Το χαμηλό επίπεδο των σπουδών οδηγεί σε χαμηλή επιστημονική και μορφωτική και μορφωτική στάθμη τους φοιτητές. Στο πολυτεχνείο που κατά παράδοση υπήρχε η υψηλότερη στάθμη σπουδών και υψηλότερες επιδόσεις των φοιτητών, το πύθ μεγάλο ποσοστό κυμαίνεται στα μέτρια επίπεδα του 6 και του 7.

Από την άλλη μεριά η πολιτική της κυβέρνησης απέναντι στις σπουδές, στις συνθήκες σπουδών και στη ζωή των φοιτητών είναι ιδιαίτερα αντιαισθητική. Τα ποσά που παρέχονται γενικά για την παιδεία είναι διεθνώς το ίδιο ή αθιμότερο με αυτά του Αφγανιστάν. Το ποσοστό των φοιτητών που πληρούν τις προϋποθέσεις για να πάρουν φοιτητικό δάνειο, ύψους μόνο 25.000 δρχ. για όλο τον χρόνο, κυμαίνεται στο 3—5%, το ποσοστό των υποτρόφων δέν υπερβαίνει το 5% και όλα θέβαια έξαιτίας των σκληρών διατάξεων των ν. για υποτροφίες και φοιτητικά δάνεια, ενώ το κομπίο στη Φοιτ. Λέσχη μέλις και φτάνει για μια δλόκληρη μέρα τις 54 δρχ. στις μέρες του 1979!!!

Η χαμηλή ποιοτική στάθμη ενθαρρύνεται ακόμα από το συγκοιτροποισμύ στη λήψη αποφάσεων. Για κάθε τι που έχει σχέση με την ποιοτική και ποσοτική λειτουργία του πανεπιστημίου, για οποιαδήποτε ρύθμιση ή αλλαγή, ακόμα και για την εκδρομή ενός έτους, θά πρέπει να αποφανθούν θετικά, διαδοχικά, ή συνέλευση των καθηγητών της σχολής, ή σύγκλητος, ή υπουργ. παιδείας και ή βουλή με ψήφιση αναλόγου νόμου. Τελικά για όλα τα ζητήματα ρυθμιστής είναι ή κρατική έξουσία, άσχετα αν το άρθρο 14 του συντάγματος μιλάει για πλήρη αυτοδιοίκηση των ΑΕΙ.

Πέρα όμως από αυτό ο συγκοιτροποισμύς αυτός έχει και μια σοβαρή συνέπεια: κάνει δύσκαμπτη την λειτουργία των σχολών και εμποδίζει οποιαδήποτε προσαρμογή της εκπαίδευσης στην εξέλιξη της επιστήμης και τις απαιτήσεις των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Η οργανωτική διάρθρωση, σήμερα, των σχολών των ΑΕΙ, στηρίζεται στο θεσμύ της λεγόμενης «έδρας». Κάθε καθηγητής καταλαμβάνει μια έδρα που είναι έξοπλισμένη με ανάλογο βοηθητικό προσωπικό, γραμματείς, έργαστήρια κ.λπ. Ο θεσμύς της έδρας που θυμίζει ανεξέλεγκτο φέουδο, έντεινει την δυσλειτουργία

του πανεπιστημίου. Ο καθηγητής που κατορθώνει να καταλάβει την έδρα, γίνεται ισόβιος καθηγητής της σχολής, μονοπωλεί τη γνώση και την έρευνα για δεκαετίες και μπορεί εύκολα να φανταστεί κανείς τις όδυνηρές συνέπειες ενός τέτοιου μονοπωλίου. Δέν θά ήταν υπερβολή να πούμε ότι ο θεσμύς της έδρας, που στηρίζεται στα πρότυπα του γερμανικού πανεπιστημίου του περασμένου αιώνα, είναι μια αίτια της περιορισμένης απόδοσης που έχει ή Πανεπιστημιακή Παιδεία στον τόπο μας.

Βέβαια, αυτή ή ποιοτική ανεπάρκεια έχει οποιοδήποτε άμεση σχέση με την έλλειψη διδακτικού προσωπικού, έλλειψη που συνεχώς αυξάνει τη δυσαναλογία ανάμεσα σε διδάσκοντες και διδασκόμενους. Η αναλογία διδασκόντων — διδασκόμενων ήταν το 1970 1:80 και σήμερα μαθηματικά έχει φτάσει το 1:175 ενώ θέβαια ή αναλογία καθηγητών — φοιτητών είναι από 1:500 έως 1:1000. Έτσι κάθε προσπάθεια κατονοίης των φοιτητών σε μικρότερες ομάδες δουλειάς, για έργασίες, φροντιστήρια κ.λπ. είναι καταδικασμένη σε άποτυχία. Όμως οι ανάγκες σε διδακτικό προσωπικό είναι ακόμη μεγαλύτερες. Επίσημα στοιχεία του πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης αναφέρουν ότι ή φυσικομαθηματική σχολή έχει έλλειψη σε διδακτικό προσωπικό 355 θέσεων σε σύνολο 617, ή Νομική και το Οικονομικό 88 σε σύνολο 188, ή Γεωπονολογική 195 σε σύνολο 300, ή Ιατρική 270 στις 605, ή πολυτεχνική 480 στις 723!!!

Για να μην πάμε και στην έρευνα, βασικό συστατικό λειτουργίας ενός σημερινού πανεπιστημίου, που αποτελεί και απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη μεταπτυχιακών σπουδών, που φυσικά στην Ελλάδα δέν υπάρχουν. Σ' όλες τις περιοχές της έρευνας από την αρχαιολογία μέχρι και τις επιστήμες που έχουν σχέση με το θαλάσσιο και όρυκτο πλούτο, αντί αυτή να γίνεται για τα συμφέροντα και τις ανάγκες του τόπου βασίζεται και ουσιαστικά γίνεται με προγράμματα του ΝΑΤΟ και των μονοπωλίων.

Απέναντι σ' αυτή τη διαρκή κρίση των πανεπιστημίων, ή κυβέρνηση αποκρούοντας κάθε θετική πρόταση του φ.κ. και των άλλων φορέων των ΑΕΙ για την ουσιαστική βελτίωση της απαραίδεκτης κατάστασης προχώρησε τελευταία στην ψήφιση του ν. 815 που βασικά δέν τίγει και δέν λύνει κανένα από τα παραπάνω προβλήματα που δημιουργούν την

κρίση των ΑΕΙ. Βασικό μέλημα της κυβέρνησης αποτελεί το χτύπημα του φ.κ. και του ΕΔΠ. Οι διατάξεις του ν. 815 δέν έχουν καμιά σχέση με την αναχρονιστική λειτουργία των ΑΕΙ, τον προγραμματισμύ των σπουδών, τις ανάγκες των σχολών σε έρευνα, διδασκαλία και έξοπλισμύ.

Κυρίαρχη πλευρά στο ν. 815 αποτελούν οι νέοι φραγκμοί στη μόρφωση της φοιτητικής νεολαίας, ο κρατικός έλεγχοίμενος συνδικαλισμύς και ή εκδίωξη από τα πανεπιστήμια του διδακτικού προσωπικού.

Τα μέτρα αυτά έρχονται να πετάξουν κυριολεκτικά έξω από τα Πανεπιστήμια τους εργαζόμενους φοιτητές και τα παιδιά των λαϊκών στρωμάτων. Οι άσφυκτικοί περιορισμοί στις σπουδές των φοιτητών, ή υιοθέτηση των διαγραφών, ο έντατικός ρυθμύς των σπουδών και της άπασχόλησης των φοιτητών αποτελούν μέτρα φραγκμοίς στη μόρφωση, με συγκεκριμένο ταξικό περιεχόμενο γιατί θά ξεσπάσουν βασικά στην πλάτη των παιδιών της εργατικής και αγροτικής τάξης όπως άκριτως και τα ανάλογα μέτρα που πάρθηκαν στα γυμνάσια και τα λύκεια.

Από την άλλη μεριά οι διατάξεις για το ΕΔΠ ουσιαστικά μεγαλώνουν και όξύνουν το άδιέξοδο στα ΑΕΙ. Και τουτό γιατί προσφέρουν την δυνατότητα έξόδου των μελών του ΕΔΠ από τα ΑΕΙ ενώ παράλληλα δέν ενθαρρύνουν την προσέλευση νέων επιστημόνων σ' αυτά. Αποτέλεσμα είναι να κινδυνέψουν να κλείσουν οι σχολές ήλεκτρολόγων και μηχανολόγων του Μετσοβίου πολυτεχνείου, ή φαρμακευτική Θεσσαλονίκης, ενώ παράλληλα παρόμοια προβλήματα, παντελής έλλειψη προσωπικού δημιουργείται σε μια σειρά άλλες σχολές από την Θράκη μέχρι την Πάτρα.

Έχουν περάσει 8 μήνες μετά την ψήφιση του ν. 815 και ο νόμος αυτός ουσιαστικά δέν εξαριόσθηγε πουθενά. Παρά τις αγωνιώδεις προσπάθειες ύπουργείου παιδείας και αντιδραστικών πανεπιστημιακών κύκλων να υλοποιηθεί και ιδιαίτερα σε κείνα τα θέματα που έχουν σχέση με την μόρφωση και των ζωή των φοιτητών και ενώ το ακαδημαϊκό έτος σχεδόν τελείωσε, οι περισσότερες σχολές δέν έχουν στείλει προτάσεις για την εξαριόσθη του ν. ενώ άλλες ζητούν την ανάκληση των διατάξεων για τα φοιτητικά θέματα. Η κρίση των ΑΕΙ με τον ν. 815 δέν λύθηκε σύμφωνα με τις έπιλογές και με τις έπιλογές και τα συμφέροντα της Δεθίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΤΕΣ & ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟ

Του Στέλιου Σαουλιδη

Δέν είναι τυχαίο τὸ γεγονός ὅτι τὰ ΚΑΤΕ φτιάχτηκαν τὴν περίοδο τῆς χούντας καὶ χρηματοδοτήθηκαν ἀπὸ τὴν Διεθνή Τράπεζα γνωστὸ μονοπωλιακὸ ὄργανισμὸ πού ἐλέγχεται κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὸ ἀμερικανικὸ κεφάλαιο.

Ἡ Διεθνὴς Τράπεζα ἴδρυσε τὰ ΚΑΤΕ γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντά της, τὰ συμφέροντα τῶν μονοπωλίων, πού χρειάζονται φτηνὰ εἰδικευμένα χέρια, πού θὰ ἀποτελοῦν τὰ ἐξαρτήματα μιᾶς μηχανῆς. Δέν θέλουν νὰ ἀποφοιτοῦν προδληγματισμένοι τεχνικοί καὶ πολῖτες, ἀλλὰ ἀπλῶς τεχνικοί μὲ ἀνεπαρκεῖς γνώσεις πού νὰ ἀποδέχονται σὰν φυσιολογικὴ τὴ θέση τους καὶ νὰ πιστεύουν ὅτι πρέπει νὰ ἀγωνίζονται γιὰ τὰ συμφέροντα τοῦ ἐργοδότη καὶ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ γεγονότος εἶναι τὸ χαμηλὸ ἐπίπεδο σπουδῶν πού παρέχεται στὰ ΚΑΤΕ καθὼς καὶ ἡ στάθμη τῶν πτυχίων πού συνεχῶς πέφτει.

Ἡ κυβέρνησις τῆς «Νέας Δημοκρατίας», πιστὸς ἐκφραστὴς τῶν ξένων καὶ ντόπιων μονοπωλίων ἀσκεῖ τέτοια πολιτικὴ στήν τεχνικὴ παιδεία, πού νὰ εἶναι σύμφωνη μὲ τὰ συμφέροντα πού ἐξυπηρετεῖ.

Σήμερα ἡ πολιτικὴ τῆς ἐνταξίσης στήν ΕΟΚ πού ἀκολουθεῖ ἡ κυβέρνησις Καραμανλῆ, προϋποθέτει καὶ ἀπαιτεῖ «ἐκσυγχρονισμὸ» καὶ τῆς τεχνικῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσης γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν οἱ ἀνάγκες τῆς παραγωγῆς πού θὰ προκύψουν ἀπὸ τὴν ἐνταξίση. Μπροστὰ λοιπὸν σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι, ἡ κυβέρνησις προχωρεῖ σὲ μιὰ σειρά ἐνέργειες γιὰ νὰ θεσμοποιήσῃ καὶ σταθεροποιήσῃ μιὰ κατάστασι, στὰ μέτρα της. Πρῶτο βῆμα ἦταν ὁ ἀντιδραστικὸς νόμος 576) 77 πού κατοχυρώνει τὴν αὐταρχικὴ λειτουργία τῶν σχολῶν, τὴν ἄμεση ἐξάρτησι, ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο Παιδείας, ὑποβιβάζει τὸ ἐπίπεδο σπουδῶν καὶ ἐπικυρώνει τὴς συμβάσεις μὲ τὴ Διεθνή Τράπεζα.

Σήμερα θέλει μὲ προεδρικὸ διάταγμα νὰ ρυθμίσει μιὰ σειρά ἀπὸ σοβαρὰ ζητήματα πού ἀφοροῦν τὴς δομῆς στὴς ΑΤΕΣ, τὰ ὄργανα διοίκησης, τὴν αὐτοτέλεια, αὐτονομία

τῶν σχολῶν, τὴν ὀργάνωσι τῶν σπουδῶν καὶ τὸ ἐξεταστικὸ σύστημα. Ἔτσι μὲ διάφορα ζητήματα πού θάξει ὅπως:

— κατάργησι τοῦ τρίτου μεταφορομένου μαθήματος,

— κατάργησι τῆς τρίτης ἐξεταστικῆς περιόδου,

— περιορισμὸς τῆς διάρκειας τῶν ἐξετάσεων σὲ δύο ἐβδομάδες,

— ὑποχρεωτικὴ φοίτησι σὲ ὅλα τὰ μαθήματα.

— κανένας σπουδαστὴς δέν παρακολουθεῖ τὸ τελευταῖο ἐξάμηνο ἂν δέν περάσει πρῶτα ὅλα τὰ μαθήματα ὅλων τῶν προηγούμενων ἐξαμηνίων κ.λ.π., περνάει τὴν ἐντατικοποίησι στὴς σπουδὰς μὲ σκοπὸ:

1. Νὰ περάσει μὲ πῶς ἐντονο ρυθμὸ τὴς γνώσεις πού χρειάζονται γιὰ τὴς ἀνάγκες τῶν μονοπωλίων.

2. Νὰ ἀναγκάσει τοὺς σπουδαστὲς νὰ ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο μὲ τὰ μαθήματά τους, νὰ χτυπήσει ἔτσι καὶ νὰ ἀπομονώσῃ τὴς «ὀργανωμένους μειοψηφίες».

3. Νὰ χτυπήσῃ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὸ δικαίωμα τῶν παιδιῶν τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ νὰ σπουδάσουν, ἀπὸ μὲ ἓνα τέτοιο ρυθμὸ μόρφωσης σίγουρα δέν μποροῦν νὰ ἀντέξουν σπουδαστὲς πού πρέπει νὰ δουλεύουν παράλληλα, ὅπως εἶναι ἓνας σωματικὸς ἀριθμὸς σπουδαστῶν ΑΤΕΣ.

Τὸ χτύπημα στὸν συνδικαλισμὸ περνάει καὶ μὲ τὴς διαφορὰς πειθαρχικῆς ποινῆς πού ἐπιβάλλει στοὺς σπουδαστὲς μὲ τὴν ἀντιδραστικὴ δομὴ πού φτιάχτει, ἄμεση ἐξάρτησι τῶν ΚΑΤΕ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο καὶ κατὰ συνέπεια ἀπὸ τὴν Δ.Τ. ὁ γεν. διευθυντὴς ὁ ἄρχοντας τῶν ΚΑΤΕ, προσπαθεῖ νὰ πνίξῃ τὸ ἀνερχόμενο σπουδαστικὸ κίνημα, νὰ μὴ δώσει περιθώρια διεκδίκησης καὶ συμμεριχῶν.

Δέν ἀναφέρει πουθενὰ γιὰ τὴ συμμετοχὴ τῶν σπουδαστῶν.

Σκεφτεῖτε συνάδελφοι, ἐμεῖς πού ζοῦμε καὶ κινούμεστε μέσα σ' αὐτὰ στὰ ΚΑΤΕ νὰ μὴ συμμετέχουμε σ' αὐτὰ πού μᾶς ἀφοροῦν, ἀποφασίζουμε δηλαδὴ γιὰ τὰ ζητήματα πού ἀφοροῦν ἐμᾶς, χωρὶς ἐμᾶς.

Τὸ σπουδαστικὸ κίνημα ἀπέγαντι σ' αὐτὴν τὴν πολιτικὴ πρέπει νὰ

μπορεῖ νὰ ἀντιπαρατάξῃ μιὰ ἄλλη πολιτικὴ. Πρέπει νὰ προσπαθήσῃ ν' ἀνοίξῃ τὰ δεσμὰ πού τοῦ θάξει σὲ ἐπίπεδο δομῶν ἢ κυβέρνησις γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ καλεῖται ἀπὸ καλύτερες θέσεις, πρέπει νὰ λειτουργήσῃ μὲ μεγαλύτερη δημοκρατία τὰ ΚΑΤΕ καὶ αὐτὸ μποροῦμε νὰ τὸ πετύχουμε ὅπως τὸ ἔχουν σ' ἓνα ὀρθοῦ πετύχει τὰ ΑΕΙ (συμμετοχὴ στὴς συνεδριάσεις). Γιατὶ εἶναι πῶς εὔκολο νὰ διεκδικήσουμε καὶ νὰ δημιουργήσουμε συμμάχιες θετικῆς γιὰ μᾶς μέσα στὴ Γ.Σ. ἢ στὸ σύλλογο καθηγητῶν (γιατὶ ἐκεῖ ὑπάρχουν προοδευτικοὶ ἀγῥωποι καὶ δέν εἶναι λίγγοι, καὶ αὐτὸ εἶναι ἓνα ζήτημα πού φοβάται ἡ κυβέρνησις καὶ δέν δίνει ἀρμοδιότητες στὴν Γ.Σ. καὶ γι' αὐτὸ φτιάχτει αὐτὰς τὴς ἀντιδραστικῆς δομῆς γιὰτὶ τὴν ἐξυπηρετοῦν καλύτερα, παρὰ ὅταν ὑπάρχει ἓνα ἄτομο ἀπόλυτα ἐλεγχόμενο ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο

και κατά προέκταση από την Δ.Τ. Και αυτό προσπαθεί σήμερα το σπουδαστικό κίνημα με τον δημοκρατικό νόμο πλαίσιο που προτείνει να πετύχει. "Ητσι:

Καταργείται ή έννοια της απόρριψης σε έτος ή εξάμηνο και εισάγεται: ή έννοια απόρριψης στο μάθημα. Σπουδαστής που αποτυγχάνει είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει το μάθημα.

Καθιερώνεται ή ελεύθερη επιλογή των μαθημάτων με όρισμένες προϋποθέσεις: α) μπορεί σε μάθημα να υπάρχει ένα ή περισσότερα προαπαιτούμενα. Η φοίτηση στο επόμενο εξασφαλίζεται όταν ο σπουδαστής πάρει βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο με το τρία. Η απόρριψη γίνεται με βαθμό μικρότερο του 5.

β) Γίνονται επί πλέον ειδικά φροντιστηριακά και έργαστηριακά μαθήματα στους απόφοιτους γενικών επαγγελματικών λυκείων για τεχνικές γνώσεις και στους αποφοίτους τεχνικών επαγγελματικών λυκείων για γενικές γνώσεις.

— Με βάση τον χαρακτήρα, το περιεχόμενο και τις συνθήκες διεξαγωγής του κάθε μαθήματος, κάθε σχολή καθορίζει τον τρόπο προαγωγής της. Σε όλα μαθήματα εκτιμείται ότι θα υπάρχουν εξεταστικές περιόδους αυτές θάναυ τρείς. Σε κάθε ακαδημαϊκό έτος υπάρχουν τέσσερις πετυακές περιόδους.

— Τα μαθήματα είναι κατά βάση εξαμηνιαία. Ο ελάχιστος χρόνος διδασκαλίας είναι 13 βδομάδες.

— Κάθε σπουδαστής δέν διαγράφεται από την σχολή.

— Διευκολύνσεις για τους έργαζόμενους σπουδαστές.

α) Η γραμματεία σχολής λειτουργεί δύο φορές τη βδομάδα απόγευμα.

β) Τα έργαστήρια πούναυ συναφή με το αντικείμενο δουλειάς του έργαζόμενου να μή γίνονταυ: αφού ο σπουδαστής περάσει μιάν διαδικασία επιτυχώς.

γ) Οι φροντιστηριακές ώρες να γίνονταυ μισές πρωί και μισές απόγευμα και ο έργαζόμενος να υποχρεούται να παρακολουθήσει τὰ μισά.

δ) Όσες ειδικότητες χωρίζονταυ σε περισσότερα τμήματα, τὰ μισά ναναυ πρωί και τὰ μισά απόγευμα.

ε) Τα έργαστήρια να επαναλαμβάνονταυ σε ειδικά τμήματα για τους έργαζόμενους 1—20 Σεπτεμβρη.

στ) Να κατοχυρωθούν δύο άδειες σε έπίδομα στη διάρκεια των εξετάσεων.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

α) Η ισχύς των παραπάνω προτάσεων μπορεί να εφαρμοστεί μόνο για τους καινούργιους πρωτοετείς.

β) Η εφαρμογή αυτής της όργανωσης σπουδών γίνεται με απόφαση της σχολής, όταν κρίνει ότι μπορεί να την εφαρμόσει διαφορετικά παρατείνεται το ίδιο κατά βάση εξεταστικό σύστημα. Η σχολή εκτιμά με τί τρόπο μπορεί να εφαρμοστεί και στους ήδη σπουδαστές.

γ) Για την καλύτερη εφαρμογή αυτής της όργανωσης σπουδών κάθε σχολή προτείνει τις αναγκαίες βελτιώσεις στην υλικότεχνική υποδομή, αύξησή σπουδαστικού προσωπικού κ. λ.π. και απαιτεί από το ύπουργείο παιδείας τὰ απαιτούμενα κονδύλια.

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ

— Τα ΚΑΤΕ είναι αυτότελη εκπαιδευτικά ιδρύματα Ν.Π.Δ.Δ. με κατοχυρωμένο το άσυλο στο χώρο τους. Οι σχολές είναι αυτόνομες, αυτόδιοικούμενες.

— Οι εκπαιδευτικοί των ΚΑΤΕ είναι δημόσιοι λειτουργοί.

— Εξασφαλίζεται ή ελεύθερη επιλογή επιστημονικής μελέτης, καθώς επίσης και ή ελεύθερη ισότιμη διακίνηση ιδεών.

— Κατοχυρώνεται ο ελεύθερος συνδικαλισμός διδασκόντων και διδασκόμενων.

— Κατοχυρώνεται το άσυλο στους χώρους των ΑΤΕΣ.

Για να μωρδέσουν πραγματικά να γίνον οι ΑΤΕΣ αυτόνομα ιδρύματα θα πρέπει να προταθεί μιάν σειρά από άλλα μέτρα που θα μωρδέσουν πραγματικά να βοηθήσουν στο ανέδραση του επιπέδου σπουδών των ανωτέρων τεχνικών επαγγελματικών σχολών, για την όργανωση σπουδών και το εξεταστικό σύστημα.

ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΙΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Την Πέμπτη 29 Μάρτη οι σπουδαστές των Ανώτερων Σχολών της χώρας δείξαν για μιάν ακόμα φορά την έμπιστοσύνη τους στις προοδευτικές δυνάμεις.

Η τοποθέτηση αυτή των σπουδαστών έδειξε πάλι την θαθιά τους αντίθεση με την κυβερνητική πολιτική τόσο στα ζητήματα της τεχνικής εκπαίδευσης, όσο και στα γενικότερα που αντιμετωπίζει ο τόπος μας.

Η μαζική συμμετοχή των σπουδαστών στις εκλογές και ή σημαντική νίκη των προοδευτικών παρατάξεων έδειξαν πόσο ανυπόστατοι και συκοφαντικοί είναι οι ισχυρισμοί της κυβέρνησης για μειοψηφίες.

"Έδειξαν οι σπουδαστές ότι είναι αποφασισμένοι να μήν επιτρέψουν την εφαρμογή της κυβερνητικής

πολιτικής στα ΚΑΤΕΕ και να υπερασπίσουν τὰ κατακτημένα με άγωνες δημοκρατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματά τους. "Έδειξαν ότι είναι αποφασισμένοι να μήν επιτρέψουν την προώθηση και εφαρμογή του νέου αντιδραστικού έσωτερικού κανονισμού.

Οι σπουδαστικές εκλογές επιβεβαίωσαν για μιάν ακόμη φορά, πως οι σπουδαστές συσπειρωμένοι γύρω από τὰ προοδευτικά τους όργανα θα δυναμώσουν την ΚΑΤΕΕ τους για δημοκρατικές θεσμικές αλλαγές στα ΚΑΤΕΕ.

Καθημερινά θα παρεμβαίνουν σε κάθε ζήτημα και θα δημιουργούν εκείνους τους όρους, ώστε ενάντια στις επιλογές της κυβέρνησης να επιβάλλονται οι δικές τους επιλογές, για ένα άλλο τρόπο εκπαίδευσης για μιάν ανώτερη εκπαίδευση στην ύπηρεσία του λαού και του τόπου.

Πανελλαδικά:	Ψήφοι	ΔΣ	ΕΣΕΕ
ΠΑΣΠ	4467	103	87
ΠΣΚ	4457	97	86
ΔΑΠ — ΝΔΦΚ	2206	60	47
Δ.Α.	988	23	20
ΠΠΣΠ	595	11	11
ΑΑΣΠΕ	185	2	3
ΑΝΕΞΑΡ.	597	17	12

Στη Θεσσαλονίκη:	Ψήφοι	Σύν.
ΠΑΣΠ	727	27
ΠΣΚ	570	23
ΔΑΠ	588	23
ΔΑ	139	6
ΠΠΣΠ	82	4
ΑΑΣΠΕ	32	1
ΑΝΕΞΑΡ.	45	2

ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ ΤΙΜΕΣ ΕΞΑΓΓΕΛΟΝΚΑΝ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΠΝΑ ΦΕΤΟΣ

Άληθινό έμπαιγμό για τούς καπνοπαραγωγούς τής χώρας αποτελούν οι φετινές τιμές για τὰ καπνά, πού εξάγγειλε ή κυβέρνηση. Οι αύξήσεις πού καθορίστηκαν είναι: σέ σχέση με τίς περυσινές 22 δρχ. για τὰ εξαγωγίμα (μέση τιμή 132 δρχ.) και 16 δρχ. για τὰ καπνά έσωτερικής κατανάλωσης και ή όπωσδήποτε δέν καλύπτουν τó κόστος παραγωγής πού επί πλέον αύξήθηκε τουλάχιστο κατά 20% από πέρυσι. Συγκεκριμένα για τὰ εξαγωγίμα καπνά ή κυβέρνηση καθόρισε μέση τιμή 132 δρχ. και για τὰ καπνά έσωτερικής κατανάλωσης 150 δρχ. κατά κιλό, ενώ οι άγροτικές όργανώσεις ύπολογίζοντας τó κόστος ζώης και τόν τιμάριθμο διεκδικούν 160 και 181 δρχ. αντίστοιχα τó κιλό.

ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΠΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Σήμερα βλέπουμε τήν κυβέρνηση Καραμανλή μέσα στή γενική τής αντιλαϊκή και άντεργατική πολιτική, μέσα στήν πολιτική έξυπνότητας τών ντόπιων και ξένων μονοπωλίων, μέσα στήν πολιτική παραπέρα χτυπήματος καταχτημένων δημοκρατικών δικαιωμάτων και έλευθεριών του λαού μας, μέσα στήν πολιτική τής ένταξης τής χώρας μας στήν ΕΟΚ, να υιοθετεί και μιá άντιαγροτική πολιτική με σκοπό τó χτύπημα τών δικαιωμάτων για ψωμί και δουλειά του άγρότη.

Στή δικιά μας περιοχή, πού ή συντριπτική πλειοψηφία τών άγροτών είναι: καπνοπαραγωγό ή κυβερνητική πολιτική έχει τόν άναλόγο αντίτυπο. Στο νομό Σερρών με τήν καπνοκαλλιέργεια ασχολούνται 20.000 οικογένειες πού παράγουν τó 10% τής πανελληνίας παραγωγής καπνού, ποσοστό πού άνεβάζει τó νομό στους πρώτους καπνοπαραγωγικούς νομούς τής χώρας.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Η καλλιέργεια του καπνού είναι: ιδιαίτερα έπιπονη, έχει τεράστια έξοδα για τούς παραγωγούς και τιμές πού καθορίζει ή κυβέρνηση δέν καλύπτει τὰ έξοδά τους. Όλόκληρη ή οικογένεια άναγκάζεται να δουλεύει μέχρι 18 ώρες τó 24ωρο, ιδιαίτερα τόν καιρό του μαζέματος κάτω από δυσβάσταχτες καιρικές συνθήκες. Μόνοι τους οι καπνοπαραγωγόι παλεύουν ενάντια στις καιρικές δυσκολίες, ενάντια στις άρρώστιας του καπνού, ενάντια στήν Άγροτρόπεζα πού εκμεταλλεύεται τó μόχθο τους, ενάντια στους μεσάζοντες και τούς χοντρείμπορους πού τούς καταληστεύουν. Η στρεμματική άπόδοση τής κάθε οικογένειας φτάνει έτσι να μίην ίσοσταθμει με τίς άπαράδεχτες τι-

μές πούλησης, ούτε τὰ λεφτά πού πλήρωναν, πόσο μάλλον να έξυπηρετήσει τίς άνάγκες τους.

Για παράδειγμα, τó κόστος για ένα στρέμμα καλλιέργειας καπνού ύπολογίστηκε από συνεταιριστικές όργανώσεις για τó 1978 ίσο με 25.800 δρχ., πράγμα πού σημαίνει: μιá αύξηση κατά 20% από τó αντίστοιχο κόστος καλλιέργειας του 1977. Παίρνοντας ύπ' όψη ότι ένα καλό χωράφι με ίκανοποιητικό πότισμα άποδίδει: 120—200 κιλά τó στρέμμα στήν καλύτερη περίπτωση, με μέσο όρο παραγωγής 150 κιλά ανά στρέμμα έχουμε ένα μέσο κόστος 172 δρχ. ανά κιλό παραγομένου καπνού (25.800:150=172 δρχ.). Με διαμορφωμένη έτσι τήν κατάσταση έρχεται ή κυβέρνηση τής «λιτότητας» και όρίζει: 16 δρχ. αύξηση κατά κιλό καθορίζοντας δηλ. τή μέση τιμή πούλησης για φέτος 150 δρχ. πού δέν καλύπτει ούτε τó συμπιεσμένο κόστος παραγωγής.

ΡΟΛΟΣ ΞΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΤΟΠΙΩΝ ΜΟΝΟΠΩΛΙΩΝ

Αντίθετα οι καπνοοιομηχανοί και οι μεγαλέμποροι είναι οι μόνοι κερδοσήμενοι από τήν κυβερνητική πολιτική στα άγροτικά. Ποιά είναι τὰ κέρδη τους; Όπως είναι γνωστό με ένα κιλό καπνού παρασκευάζονται 44 πακέτα τσιγάρα, πού πωλούμενα με 19 δρχ. κατά μ. όρο τó πακέτο άποδίδουν 836 δρχ. έσοδα για κάθε κιλό καπνού. Από αυτά τὰ 32% παίρνουν οι καπνοοιομηχανοί. "Ητοι για κάθε κιλό καπνού τὰ άκαθάριστα έσοδα των οιομηχάνων άπ' τήν πώληση τών τσιγάρων είναι 267,5 δρχ. και τó καθαρό κέρδος 67 δρχ. Σύμφωνα με τούς πιό μέτριους ύπολογισμούς πούληθηκαν από τίς 5 ελληνικές καπνοοιομηχανίες τó 1978 περί τὰ 25 έκατομ. κιλά τσιγάρα, πρά-

μα πού σημαίνει: ότι οι καπνοοιομηχανίες καρπώθηκαν καθαρά κέρδη ύψους 1.650.000.000 δρχ. Από τὰ τεράστια αυτά κέρδη πάνω από ένα δισεκ. έχουν οι δύο από τίς πέντε καπνοοιομηχανίες (Καρέλια και Παπαστράτος) πού πωλούν τó 70% τών ελληνικών τσιγάρων. Θα πρέπει να σημειωθεί επί πλέον ότι οι καπνοοιομηχανίες αγοράζουν και χρησιμοποιούν στα χαρμάκια τους σημαντικές ποσότητες από τὰ εξαγωγίμα καπνά πού τούς στοιχίζουν κατά 25% φθηνότερα, ενώ παράλληλα κοστολογούν τὰ τσιγάρα με θάλαξη τήν άνώτερη τιμή πού δίνουν για τὰ καπνά έσωτερικής κατανάλωσης. Αυτό συνεπάγεται ακόμα μεγαλύτερα κέρδη πού άποκοιμίζονται από τή διαφορά τιμής μεταξύ τών δύο κατηγοριών καπνού.

Στό νομό μας πού κύρια καλλιεργούνται: καπνά έσωτερικής κατανάλωσης (Μπατάρας, Κουλάχ κλπ.) επικρατεί ή ίδια κατάσταση, καταλήστευση τών καπνοπαραγωγών από τούς μεγαλέμπορους.

Σύμφωνα με τὰ στοιχεία του ΕΟΚ ή σοδειά καπνών του 1975 πού ή έξαγωγή τους ολοκληρώθηκε τó 1978 οι μεγαλέμποροι τήν πούλησαν στο έξωτερικό με μέση τιμή 131 δρχ. τó κιλό, τή στιγμή πού τὰ είχαν αγοράσει από τούς παραγωγούς με μέση τιμή 73,5 δρχ. τó κιλό. Παρατηρείται έτσι μιá διαφορά τιμής μεταξύ τής αγοράς τών καπνών από τούς καπνοπαραγωγούς και πώλησής τους στο έξωτερικό. Ίση με 57,5 δρχ. Παίρνοντας ύπόψη ότι τὰ καπνά πού πούληθηκαν στο έξωτερικό άπ' τή σοδειά του 1975 άνέρχεται: σέ πάνω από 70 έκατομ. κιλά εύκολα συμπεραίνεται ότι οι 2 δεκάδες μεγαλοκαπνέμποροι, καρπώθηκαν καθαρά κέρδη περισσότερα από 2 δισεκατομμύρια δραχμές.

Τέλος πάνω από 11 δισεκατομμύ-

ρια δραχμίες φτάνουν τὰ ἔσοδα τοῦ κράτους ἀπὸ τὴ φορολογία τῶν τσιγάρων γιὰ τὴ χρονιά τοῦ 1978, σύμφωνα μὲ στοιχεῖα τοῦ ὑπουργείου Οἰκονομικῶν χωρὶς σ' αὐτὰ νὰ ὑπολογίζονται τὰ ἔσοδα ἀπ' τοὺς φόρους τοῦ καπνοῦ πού ἐξάγεται.

Γιὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ καλύτερα τὰ ἀμερικάνικα μονοπώλια ἐγένε μείωση τῶν ἐξαγωγῶν τῶν ἐλληνικῶν καπνῶν καὶ εἰσαγωγῆ ἀμερικάνικων. Ἐνα χαρακτηριστικὸ παράδειγμα τῆς προώθησης τῶν ζέντων συμφερόντων εἶναι: ἡ σύμβαση ἀνάμεσα στὴν ἀμερικάνικη φίρμα «PEYNOULTS» καὶ στὴν καπνοβιομηχανία «ΚΑΡΕΛΙΑ» πού μ' αὐτὴ ἡ ἐλληνικὴ καπνοβιομηχανία θὰ κατασκευάζει στὴν Ἑλλάδα τσιγάρια μάρκας «Οὐίνστον» πού τὰ καπνὰ πού θὰ χρησιμοποιοῦνται γι' αὐτὰ τὰ τσιγάρια εἰσάγονται κατὰ 80% ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Τέτοιου εἶδους συμφάσεις ὁδηγοῦν τοὺς καπνοκαλλιεργητὲς νὰ ἐγκαταλείπουν τὰ χωράφια τους. Ἔτσι ἀπ' τὸ 1967 μέχρι σήμερα πάνω ἀπὸ 45.000 οἰκογένειες καπνοκαλλιεργητῶν σὲ σύνολο 200.000 ἐγκατέλειψαν τὰ χωράφια τους, πού κυνηγημένοι ἀπ' τὴ φτώχεια καὶ τὴν ἀνεργία ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν στὶς μεγαλύτερες πόλεις ἢ νὰ μεταναστεύσουν σὲ ἐξωτερικό.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΤΕ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΟΚ

Ὁ καπνοπαραγωγὸς εἶναι δεινός μὲ χίλια δυὸ δεσιὰ μὲ τὴν Ἀγροτράπεζα, τὸ μεγάλο αὐτὸ τοκογλύφο. Ἡ Τράπεζα τοῦ δίνει τὰ λιπάσματα, τὰ δάνεια, εἰσπράττει γιὰ λογαριασμό τοῦ παραγωγῶ. Οἱ τόκοι γιὰ τὰ καπνοκαλλιεργητικὰ δάνεια εἶναι ψηλοὶ (7%) ἐνῶ ἡ ΑΤΕ μὲ τὰ ἔντοκα δάνεια πού δίνει πλασματικὰ καὶ καλλιεργητικὰ ὀλοκληρώνει τὴν ἀφάμιξή τοῦ παραγωγῶ. Ἐπὶ πλεόν προστατεύει μ' ἐπιδότηση πάνω ἀπὸ 40% ὅλα τὰ μηχανήματα αὐτῶν πού καλλιεργοῦν πάνω ἀπὸ 40 στρ. εὐνοώντας ἔτσι τὰ μεγάλα εἰσοδήματα πού καταπιέζοντας ἀκόμα πιὸ πολὺ τοὺς μικροὺς καλλιεργητές. Τὰ λιπάσματα εἶναι κι' αὐτὰ μονοπώλιο τῆς ΑΤΕ. Ὁ καπνοπαραγωγὸς κι' ὁ συνεταιρισμὸς του δὲν μποροῦν νὰ τὰ προμηθευτοῦν ἀπ' τὸ ἐμπόριο λόγω οἰκονομικῆς τους δέσμευσης μὲ τὴν ΑΤΕ κι' ἔτσι ὑποχρεωτικὰ τὰ παίρνουν ἀπ' αὐτὴ πού τοὺς τὰ χρεώνει προσημίθεια 5 λεπτὰ καὶ ἄνω σὲ κιλό. Ἡ κυριαρχία ὅμως τῆς ΑΤΕ δὲν σταματᾷ ἐδῶ. Ἀπλώνεται

Ἀπὸ τίς πρόσφατες ἀγροτικὲς κινητοποιήσεις γιὰ τὰ καπνὰ.

καὶ στοὺς συνεταιρισμοὺς. Αὐτοὶ ἐνῶ θάπρεπε νὰ εἶναι μέσο ἐνίσχυσης καὶ ἀμύνης τῶν παραγωγῶν, κι ἔνα ὄπλο στὰ χέρια τους γιὰ τὴν προώθηση τῶν ἀιτημάτων τους, δὲν εἶναι παρὰ ἓνα μέσο ἐκμετάλλευσῆς τους πού φροντίζουν γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς Τράπεζας, προωθοῦν τοὺς ἀνθρώπους τῆς Τράπεζας καὶ τῶν μεγαλοκτημάτων σὲ θέσεις - κλειδιά. Πολλὰ εἶναι τὰ παραδείγματα πού στὴ θέση ἱκανῶν καὶ ἐπιδέξινων ἀγροτῶν προωθοῦνται γνωστὰ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα πού δὲν ἔχουν ἰδέα γιὰ τὴ συγκεκριμένη δουλειὰ (π.χ. σὲ ψέκασμα).

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ὁ ΕΟΚ εἶναι ὁ ὑπεύθυνος φορέας τῆς κάθε φορὰ καπνικῆς πολιτικῆς καὶ ἐμφανίζεται μὲ τίς προτάσεις του γιὰ προγράμματα καλλιέργειας, γιὰ τιμὲς ἀσφάλειας, γιὰ ἀξιολόγηση, γιὰ ταξινόμηση τῶν ποιότητων τοῦ καπνοῦ κ.λ.π. Ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς θέδαια ἔχει προσανατολισμένη πολιτικὴ καὶ στόχο πού εἶναι νὰ μετριάξει κάθε φορὰ τίς ἀντιθέσεις μεταξὺ παραγωγῶν καὶ ἐμπόρων, νὰ ἐκτοπίζει τὰ χρηματικὰ κέρδη στὰ χέρια τῶν βιομηχάνων, νὰ ἐξυπηρετῆ τὰ ξένα καὶ ντόπια μονοπώλια καὶ νὰ ἐκμεταλλεύεται τοὺς παραγωγούς.

Σήμερα ἐκεῖνο πού χαρακτηρίζει τὴν κατάστασή πού ἐπικρατεῖ στοὺς παραγωγούς, εἶναι ἡ ἀξέανόμενη οἰκονομικὴ ἐξαθλίωση καὶ καταστροφή τους. Ἡ καπνικὴ πολιτικὴ τῆς κυβέρνησης, ἀντὶ νὰ δώσει λύσεις σ' ὅλα τὰ ὀξυμένα προβλήματα τῶν καπνοπαραγωγῶν, τὰ δξύνει ἀκόμα

περισσότερο. Ἔτσι μὲ τίς ἀνύπαρκτες καὶ ἀπαράδεχτες τιμὲς ἀσφάλειας, μέσα ἀπ' τοὺς ἀξαναόμιους κερδοσκοπικοὺς στόχους τῶν βιομηχάνων συμπιέζονται σὲ μεγάλο βαθμὸ οἱ καπνοκαλλιεργεῖες. Ἡ κρατικὴ καπνικὴ πολιτικὴ εἶναι τέτοια πού ἡ κυβέρνησή ἀναλαμβάνει ἓνα πρωταρχικὸ ρόλο: νὰ διανέμει τὰ κέρδη στοὺς μεγαλοβιομηχανοὺς καὶ τίς ζημιὲς καὶ τὰ βάρη τοὺς παραγωγούς. Ἐμπραχτα καὶ εἰδικώτερα αὐτὸ δείχνεται ἀπ' τὸν τρόπο καὶ τὸν χρόνον βαθμολογίας ποιότητων, ἀρχῆς καὶ ἀγορᾶς καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο καθορισμοῦ τῶν τιμῶν.

Τὰ κυριώτερα αἷτια τῆς οἰκονομικῆς ἐξαθλίωσης τῶν καπνοπαραγωγῶν εἶναι:

α) Τὸ ἐκμεταλλευτικὸ ἐμπόριο - βιομηχανία τοῦ καπνοῦ, πού ἐνῶ ἐξασφαλίζει μεγάλα κέρδη στοὺς καπνέμπορους καὶ καπνοβιομηχανοὺς, ξεζομίζει κυριολεκτικὰ τοὺς καπνοπαραγωγούς.

β) Ἡ ἔλλειψη τῆς πραγματικὰ ἐξυπηρετικῆς ἀγροτικῆς πίστης γιὰ τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν.

γ) Οἱ περιοδικὲς καπνικὲς κρίσεις πού ἔχουν κίνητρο τὰ κατὰ καιροὺς συμφέροντα τῶν μονοπωλιῶν.

δ) Τὸ μεγάλο κόστος παραγωγῆς σὲ σχέση μὲ τίς μικρὲς στρεμματικὲς ἀποδόσεις.

Αὐτὰ ὅλα εἶναι ἀποτελέσματα τῆς ἀντικαϊκῆς καὶ ἀντιαγροτικῆς κυβερνητικῆς καπνικῆς πολιτικῆς. Τὰ μέτρα πού παίρνει ἡ κυβέρνησή Καραμανλῆ γιὰ «ἐλευθέρη καλλιέργεια»

Συνέχεια στὴν σελίδα 10

'Αφιέρωμα στά 70χρονα του Γιάννη Ρίτσου

ΠΩΣ ΓΡΑΦΤΗΚΕ Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Εβδομήντα χρόνια ζωής και άκατάβλητης ποιητικής δημιουργίας συμπλήρωσε την 1η του Μάη ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος. Διγυστές οι ξαστεριές, πολλές και μεγάλες οι φουρτούνες. Κι όμως το έργο του είναι τεράστιο σε όγκο και αξία. Ο αριθμητικός όγκος του έργου του είναι μια αναμφισβήτητη απόδειξη της ακαταπρόβλεπτης και καθημερινής ποιητικής άσκησης του Ρίτσου που τόσα πολλά έχουν γραφεί γι' αυτόν. Άς αφησούμε όμως να μιλήσουν οι αριθμοί.

Από το 1934 που δημοσίευσε την πρώτη του ποιητική συλλογή μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί στην Ελλάδα 76 ποιητικά έργα του, δύο θεατρικά και μία μελέτη, ενώ ανέκδοτες μένουν ακόμα 40 περίπου συλλογές του. Έχουν γίνει ακόμα 112 εκδόσεις του σε 22 γλώσσες. Μεταφράσεις ποιημάτων του σε ανθολογίες και περιοδικά έχουν γίνει επίσης σε 22 γλώσσες.

Η ζωή και η τέχνη του Ρίτσου έχουν γίνει αντικείμενο μελέτης πολλών δεκάδων μελετητών της ποίησης, Ελλήνων και ξένων. Η βιογραφία του και η ποίησή του μαρτυρούν μια άδιάσπτη και μαχητική πρόσκληση στη ζωή και μια μεγαλειώδη δικαιοσύνη της.

Από τη μακρά πορεία του ποιητή δίνουμε μερικούς χαρακτηριστικούς σταθμούς της.

Γεννήθηκε την 1η Μάη του 1909 στη Μονεμβασιά της Λακωνίας.

Στά 1918 δημοσιεύει παιδικά ποιήματά του στη «Διάπλαση των παιδών» και ασχολείται με τη μουσική και το σχέδιο.

Τελειώνει το γυμνάσιο του Γυθείου και έρχεται πάλιφτωχος στην Αθήνα στα 1925. Εργάζεται σαν αντιγραφείας σε υπηρεσία της Εθνικής Τράπεζας. Στά 1927 αρχίζει να δημοσιεύει ποιήματά του στο λογοτεχνικό περιοδικό της Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαίδειας. Τα ποιήματά αυτά αποτελούν τις συλλογές «Στο παλιό μας σπίτι» και «Δάκρυα και χαμόγελα».

Από τα 1931—1933 συνδέεται με την Εργατική Λέσχη στην Αθήνα και αναλαμβάνει τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις του Μορφωτικού συλλόγου «Πρωτοπόρος». Στά 1933 εργάζεται σαν χορευτής και ήθοποιος στο «Θέατρο Κυψέλης» της Ζωζώ Νταλιμάς.

Η πρώτη του συλλογή «Τρακτέρ» εκδίδεται στα 1934 και την επόμενη χρονιά η συλλογή του Πυραμίδας.

1936: Κυκλοφορεί ο «Επιτάφιος» εμπνευσμένος από τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης το Μάη του 1936.

Το τραγούδι της αδελφής μου είναι η επόμενη συλλογή που κυκλοφορεί στα 1937. Κι ο Κωστής Παλαμάς γράφει «Χαραμερίζουμε ποιητή για να περάσεις».

Αργότερα εργάζεται στο έθνικό θέατρο και στη λυρική σκηνή. Στά 1942 συμμετέχει στο ΕΑΜ σαν καλλιτέχνης του θεάτρου. 1948—1952 εξόριστος στη Λήμνο, Μακρόνησο.

Αγ. Σπύργι, γράφει τα ποιήματα Γράμμα στο Ζολέκ Κιούρι. Το καπιταλιστικό πονόκλιμα. Γαϊτανές του κόσμου. Πέτρινος χρόνος. Ο άνθρωπος με το χαρύφαλλο.

Στά 1956 ταξιδεύει στη Σοβιετική Ένωση όπου παίρνει το Α' κρατικό βραβείο ποίησης για τη «Σονάτα του Σελιγρόφωτος».

Στά 1963 παίρνει μέρος στις εκλογές σαν υποψήφιος βουλευτής της Ε.Δ.Α στην Α' περιφέρεια της Αθήνας.

Με το φασιστικό πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967 συλλαμβάνεται και εξορίζεται στην Γιάρο και Λέρο. Οι προσευχικοί διανοούμενοι όλου του κόσμου διαμαρτύρονται και ζητούν την αποφυλάκισή του.

Ενώ είναι εξόριστος στη Σάμο στα 1970 ανακηρύσσεται μέλος της Ακαδημίας Λογοτεχνίας και επιστημονικών ΜΕΙΝΖ της Ο.Δ. Γερμανίας.

Στά 1972 του απονέμεται το Μέγα Διεθνές Βραβείο Ποίησης του Μπιενάλε «Κνόν — λέ Ζούτ».

Στά 1974 του απονέμεται το Διεθνές βραβείο «Γκεόργκι Δημητρώφ» με την ευκαιρία των 30 χρόνων από την επαναστατική αλλαγή στη Λ.Α.

Βουλγαρίας.

Στά 1975 προτείνεται για ένατη φορά για το Νόμπελ και πάλι το άνοουνται. Ανακηρύσσεται επίτιμος διδάκτορας του ΑΠΘ. Του απονέμεται το Μέγα Γαλλικό Βραβείο Ποίησης «Αλφρέ ντε Βινύ». Στά 1976 του απονέμεται το διεθνές βραβείο «Λίτνα — Ταορίνια» και το Διεθνές βραβείο ποίησης «SERENO BRIANZA».

Το Νοέμβριο του 1977 του απονέμεται στη Μόσχα το βραβείο του Λένιν για την ειρήνη στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα 60 χρόνια από την Οκτωβριανή επανάσταση.

Σημαντικές σταθμούς στην ποιητική δουλειά του λαϊκού μας ποιητή Γιάννη Ρίτσου είναι ο «Επιτάφιος» που γράφτηκε το Μάη του 1936 με αφορμή την εργατική διαδήλωση. Χρονολογία από την οποία φαίνεται πόσο νωρίς ταύτισε ο ποιητής την τύχη του και τη συνείδησή του με τη συνείδηση και την τύχη του λαού.

Και να τι μας λέει ο ίδιος ο ποιητής για το πως εμπνεύστηκε το αξιοσημείωτο του ποίημα:

«Έγραφα τον «Επιτάφιο» σε μια εποχή, όπου τα βούματα τα πολιτικά σ' όλο τον κόσμο, δημιουργούσαν έκτροπες από τις παραδόσεις. Εκείνα τα δύσκολα χρόνια, όταν πλανιόταν στη ατμόσφαιρα η απειλή του φασισμού, αισθάνθηκα την ανάγκη, να γράψω τον «Επιτάφιο» σαν μια κατοχύρωση της εθνικής και φυλετικής μας ταυτότητας, σε καθαρά δημοτικά μέτρα.

Κάθε φορά που μια χώρα κινδυνεύει από εξωτερικό κίνδυνο, από τη δράση ξένων παραγόντων, από κατοχή, για να διατηρήσει τη φυσιογνωμία της, καταφεύγει σε άγνωστες από όλο το λαό μορφές. Σε μένα οι αισθήσεις μου, οι βάσεις μου, οι ακουστικές προέρχονται από το λαό. Έτσι όλα ήρθαν από μόνα τους. Με την πρώτη φωτογραφία που είδα δημοσιευμένη, της μάννας που κλαίει το σκοτωμένο παλιόκρη: της στις συγχρούσεις των άπεργων καπνεργατών, με την αστυνομία στη Θεσσαλονίκη, έγραφα τον «Επιτάφιο». Ήταν ένα έργο που το άγκά-

λιασε άμέσως ο λαός. Πούλησε άμέσως 9750 αντίτυπα ενώ τα τελευταία 250 κάηκαν με διαταγή του Μεταξά μπροστά στις στήλες του Ολυμπίου Διός. Το έργο έμεινε 20 χρόνια άπαγορευμένο. Γράφτηκε και εκδόθηκε πρώτη φορά στá 1936 και ή δεύτερη βγήκε στá 1956».

Τή γέννηση του «Επιτάφιο» περιγράφει και ο Γάλλος μελετητής και μεταφραστής του Γιάννη Ρίτσου Ζεράρ Πιερρά στó βιβλίο του «Γιάννη Ρίτσος, ή μακριά πορεία ένος ποιητή». Η άθθεντικότητα τής εξιστόρησής δέν άμφισβητείται. Ο Ίδιος ο Ρίτσος έδωσε τά στοιχεία στόν Ζεράρ Πιερρά. Άλλά μιá προσωπική εξομολόγησή του ποιητή για τó

πώς έμπνεύστηκε τó ποίημα:

«Τό Μάη του 1936 μιá άπεργία παραλύει τήν πόλη τής Θεσσαλονίκης. Η διαδήλωση παίρνει μεγάλες διαστάσεις και ή άστυνομία του Μεταξά έχει σκληρές διαταγές: νά άνοίξει πυρ χωρίς προειδοποίηση. Αίφνιδιασμένο τó πλήθος, μετράει τριάντα νεκρούς και πάνω άπό τριακόσιους τραυματίες. Είναι τά πρώτα θύματα ένος άτέλειτου μαρτυρολόγιου. Τήν επόμενη, έφημερίδα δημοσιεύει πρωτοσέλιδα τή φωτογραφία μιáς μάνας γονατισμένης καταμειστής του δρόμου, μπροστά στó σφίμα του δολοφονημένου γιου τής. Ο Ρίτσος άγοράζει τήν έφημερίδα. Γυρίζει σπίτι του, στήν όδó Μεθώνης στή σοφίτα του, τήν επιπλωμένη με ένα άσπρο σιδερένιο κρεβάτι, μιá καρέκλα και ένα μπαούλο. Κλείνεται μέσα δυό μέρες και δυό νύχτες. Τήν άγγή τής τρίτης ήμέρας κάνει σίμπτωση. Ο «Επιτάφιος» μόλις γεννήθηκε. Και είναι μιá σημαντική γέννηση. Τó ποίημα αυτό, πού ξετυλίγει μέσα σέ είκοσι τραγούδια τó μοιρολόι τής μάνας, άπελευθερώνει με μιáς τόν Ρίτσο άπό τó φορμαλι-

σμό και τó διδακτισμό τών πρώτων του έργων. Κανένα ίχνος σαρκασμού ή ρητορείας. Ένας λυρισμός, γυμνός, δλοζώντανος σέ μιá γλώσσα οικεία και ταυτόχρονα ύπερβολικά πολύτιμη — μιá πολυτιμότητα λαϊκά πού τó αντίστοιχό τής δέν ύπάρχει σέ μιáς — ένας λυρισμός δειμένος με τή συλλογική μνήμη πού φέρνει μέσα τής τó λαϊκό τραγούδι τήν ειδολωλατρική μυθολογία και τó όρθόδοξο τελετουργικό. Χάρη σ' ένα παράδοξο πού δέν μπορεί νά γίνει νοητό παρά μόνο σ' ένα λαό πού προσπαθούν νά τόν κάνουν νά άπαρνηθεί τόν έαυτό του, ή παράδοση γίνεται επαναστατική διεκδίκηση, έχέγγυο έθνικής ανεξαρτησίας, πηγή πολιτιστικής αναγέννησης».

Ο ποιητής αυτά τά χρόνια συνεχίζει τó έργο του και τούς άγώνες του μέσα στó προσοδευτικό κίνημα.

Τιμή λοιπόν σ' έίιας τούς Έλληνες πού έχουμε στó πλάι μας ένα τέτοιο άνθρωπο.

Τιμή στó παγκόσμιο προσοδευτικό κίνημα πού έχει ένα τέτοιο ποιητή για νά ύμνει τούς άγώνες του.

Χρόνια πολλά και δημιουργικά Γιάννη Ρίτσο.

ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΠΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Συνέχεια άπό τήν σελίδα 8

και οι χαμηλές τιμές πού δίνει στá καπνά, χτυπάνε τó δικαίωμα τών καπνοπαραγωγών για νά ζήσουν.

Άπέναντι βέβαια σ' αυτή τήν πολιτική τής κυβέρνησης, οι καπνοπαραγωγοί άγωνίζονται για καλύτερες συνθήκες δουλειάς και για τήν καλύτερη τού βιοτικού τους επιπέδου. Η βελτίωση τών συνθηκών τής καπνοκαλλιέργειας θά πετύχει: α) με τή γενίκευση τής χρήσης φτηνών λιπασμάτων. β) με τήν έλευθερία στó πότισμα. Η δέ βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου προϋποθέτει όρισμένα πράγματα πού άγωνίζονται: γ' αυτά, όπως:

α) Αύξηση τών τιμών ασφάλειας και τιμαριθμική άναπροσαρμογή τών τιμών.

β) Άπορρόφηση έξ όλοκληρου τών διοικητικών καπνών.

γ) Νά όρισθεί ή ήμερομηνία έναρξης και λήξης τής άγοράς.

δ) Ο ΕΟΚ νά έπισπεύδει τήν παράδοση του βαθμολογίου.

ε) Άπ' τή μέρα ζύγισης του καπνού νά σταματάει ή πληρωμή τόκων για τά όφειλόμενα δάνεια στήν άγοστράπεζα (τó ύπόλοιπο τής αξί-

ας του καπνού νά ναι έντοκο για τούς παραγωγούς (άπό τις άποφάσεις τής Γ.Σ. του άγροτικού συλλόγου «Άγίου Πνεύματος» 21 Γενάρη '79).

ζ) Άναπροσαρμογή τών άγροτικών συντάξεων.

Αυτά βέβαια ή κυβέρνηση όχι μόνο τά άγνοεί, αλλά περνάει και σέ πιό άπαράδεχτα μέτρα πού ρίχνουν τόν παραγωγό στήν έξαθλίωση. Άπέναντι βέβαια σ' αυτή τήν κατάσταση και τή γνωστή ταχτική τής κυβέρνησης, οι παραγωγοί δέν μένουν με σταυρωμένα τά χέρια. Άπαντούν με τούς άγώνες τους. Πρόσφατα κινητοποιήθηκαν αγωνιστικά οι παραγωγοί καπνού τύπου «Μπέρλεϋ» στá Γιαννιτσά. Η άστυνομία έπιτέθηκε με πρωτοφανή λύσσα κι' άγριότητα, με δακρυγόνα, καπνογόνα, μ' αέρια και με τούς ροπαλοφόρους τών ΜΑΤ. Οι άγρότες - καπνοπαραγωγοί έχουν μιá άρκετά καλή παράδοση άγώνων στó παρελθόν. Με συλλαλητήρια στήν δεξία του Καραμανλή, με τήν ίδρυση μιáς σειράς καπνικών συλλόγων, με τήν αντίστασή τους κάθε χρονιά και τήν άποδοκιμασία τους για τις τιμές τής κυβέρνησης. Σήμερα βλέπουν τήν άνάγκη

δημιουργίας συνεταιρισμών πού νά προωθούν τά συμφέροντά τους και νά είναι είναι όργανα τής τράπεζας, τών καπνέμπορων και τών διαφόρων «άρμοδιων».

Ήδη οι καπνοπαραγωγοί μέσα στόν άγώνα τους για καλύτερη τής ζωής τους, κατανοούν όλο και περισσότερο τήν κυβερνητική άδιαφορία και τόν έμπαιγμό, ενώ παράλληλα όλο και πιό πολύ προβάλλει ή άνάγκη νά δημιουργηθούν πραγματικά καπνικοί σύλλογοι πού θά συσπειρώσουν όλους τούς παραγωγούς και θά είναι όργανα στá χέρια τών παραγωγών για τήν έξυπνή τήν των συμφερόντων τους κι' όχι όργανα σφραγίδες, πού θά έξυπηρετούν τούς καπνέμπορους και τούς καπνομεσίτες.

Οι καπνοπαραγωγοί συνειδητοποιώντας ότι μόνο με σκληρό και επίμονο άγώνα θά θάλουν στήν άγρια έκμετάλλευση πού γίνεται στόν ιδρώτα τους, ένωμένοι θά προχωρήσουν στó δρόμο τής αγωνιστικής διεκδίκησης τών αιτημάτων τους και τήν υπεράσπιση τών δικαιωμάτων και συμφερόντων τους.

ΚΟΤΟΥΛΑ ΖΩΗ

'Αθλητισμός στό Νομό μας

Κρίνοντας ότι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα, που απασχολούν το νομό μας είναι η κατάσταση που βρίσκεται ο αθλητισμός, σκεφτήκαμε να κάνουμε μία έρευνα γύρω από το θέμα αυτό.

Στο τεύχος αυτό παρουσιάζουμε μια γενική εικόνα του προβλήματος και στα επόμενα τεύχη θα δημοσιεύσουμε μία σειρά από συνεντεύξεις και γνωριμίες με τους αθλητικούς συλλόγους του νομού μας.

Θέλουμε πριν ξεκινήσουμε την έρευνα αυτή να ευχαριστήσουμε τις 40 κοινότητες και τους αθλητικούς συλλόγους, που μας βοήθησαν για την πιο σωστή ανάλυση και μελέτη του θέματος.

Ο αθλητισμός στην Ελλάδα έχει τις ρίζες του πολύ βαθιά μέσα στην αρχαιότητα. Η σημασία της αθλητικής στην αρχαία κοινωνία, ή γέννηση και άνδρωση των Ολυμπιακών αγώνων αποτελούν λαμπρή και δυσβάσταχτη παράδοση. Σήμερα ή χώρα μας κατέχει παγκόσμια μία από τις χαμηλότερες θέσεις, τόσο στις αθλητικές επιδόσεις, όσο και στο ποσοστό συμμετοχής του λαού και της νεολαίας στον αθλητισμό.

Το ποσοστό συμμετοχής στα διάφορα σπόρ, καθώς και η ανάπτυξη και καλλιέργεια όλων ανεξαιρέτως των αθλημάτων, είναι τα βασικά στοιχεία που καθορίζουν το επίπεδο ανάπτυξης του αθλητισμού σε μια χώρα. Η σωστή και προγραμματισμένη καλλιέργεια του κάθε αθλήματος έχει σαν φυσική συνέπεια την μαζική συμμετοχή του λαού και της νεολαίας στον αθλητισμό, που με τη σειρά της θα φέρει τις ύψηλες επιδόσεις και τις διακρίσεις στους μεγάλους διεθνείς αγώνες.

Βασικός παράγοντας για την προσέλευση της νεολαίας στον αθλητισμό είναι να της δοθούν ή δυνατότη-

τα και τα μέσα να ασχοληθεί με τα σπόρ που την ενδιαφέρουν. Με άλλα λόγια ένα κράτος για να πετύχει τη μαζική συμμετοχή της νεολαίας στον αθλητισμό, πρέπει να είναι σε θέση να της παρέχει:

α. τους κατάλληλους ανθρώπους για να διδάξουν τους νέους αθλητές, προπονητές και γυμναστές, επιστημονικά, καταρτισμένους.

β. τους κατάλληλους χώρους για να αθληθεί στάδια, γυμναστήρια, κολυμβητήρια κ.λπ.

γ. τον κατάλληλο αθλητικό εξοπλισμό, μπάλλες, όργανα, γυμναστική, αθλητική εξάρτηση κ.λπ.

δ. ιατρική παρακολούθηση και περιθαλψή.

ε. σωστή διαφώτιση γύρω από την αναγκαιότητα ύπαρξης του αθλητισμού.

Στο νομό μας — ένα νομό 200.000 περίπου κατοίκων — υπάρχουν μόνο 6 εθνικά στάδια, ένα δημοτικό γήπεδο και ένα κολυμβητήριο. 25 μάλιστα μέτρων και όχι 50. 6 χωριά στο νομό μας δεν έχουν καθόλου γυμναστήρια, ενώ τα 80 κοινοτικά γυμναστήρια που υπάρχουν είναι σχεδόν ακατάλληλα. Χαρακτηριστικό είναι: ότι μόνο ένα από αυτά έχει θέσεις για θεατές, δηλαδή μόλις το 1,2% των γηπέδων διαθέτει θέσεις.

Τα 65% περίπου των χωριών μας διαθέτουν ποδοσφαιρική ομάδα. Μόνο δύο όμως χωριά έχουν ομάδα στίβου, ενώ σε άλλα 4 αθλούνται μόνο οι τους ανεξάρτητοι μαθητές λυκείου και γυμνασίου. Σε ένα μόλις χωριό υπάρχει τμήμα πάλης.

Στην πόλη πάλι υπάρχει το εθνικό στάδιο γεμάτο ελλείψεις, ενώ μόλις πρόσφατα άρχισαν τα έργα για το κλειστό γυμναστήριο — συζητιέται έδω και 4 περίπου χρόνια.

Τα πιο πάνω προβλήματα έχουν άμεση σχέση με την έλλειψη μέριμνας από τη μεριά του κράτους, που γίνεται αισθητά φανερό από την σχεδόν ανύπαρκτη βοήθεια στους διάφορους αθλητικούς συλλόγους.

Με την έρευνα που κάναμε — στις 40 κοινότητες — φαίνεται ότι: μόνο τα 10 χωριά έχουν κάποια γενική κρατική βοήθεια. Τα υπόλοιπα χωριά έχουν σαν έσοδό τους εισφορές, συνδρομές ή κέρδη χοροεσπερίδων ή δεν έχουν καθόλου έσοδα.

ΣΠΟΓΔΑΣΤΕΣ - ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ — ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

α) Ένα κράτος καλλιεργώντας συστηματικά και προγραμματισμένα-

τον αθλητισμό στα σχολεία, δίνοντας την ευκαιρία στη σπουδάζουσα νεολαία να αθληθεί, δημιουργεί ένα απέραντο φυτώριο, από όπου θα ξεπηδήσουν αργότερα οι μεγάλοι αθλητές, οι ψηλές επιδόσεις.

Την κατάσταση που βρίσκεται ο τομέας αυτός του αθλητισμού μας το δείχνουν ο αριθμός των καθηγητών σωματικής αγωγής και οι αθλητικές εγκαταστάσεις στα γυμνάσια. Με στοιχεία του '78 υπάρχουν σ' όλο το νομό 24 γυμναστές για 10.500 περίπου μαθητές, δηλαδή αντιστοιχούν σ' ένα γυμναστή 437 μαθητές. Κλειστά γυμναστήρια υπάρχουν μόνο στο Β' και στο μικτό γυμνάσιο, χωρίς φυσικά κερκίδες και με υποτυπώδη μέσα λειτουργίας. Στα δημοτικά σχολεία όταν γίνεται το μάθημα γυμναστικής γίνεται υποτυπώδης.

δ) Στις σημερινές συνθήκες εντατικοποίησης της εργασίας, στα αυξανόμενα προβλήματα ζωής και δουλειάς, ο αθλητισμός έρχεται να δώσει στον εργαζόμενο μια υγιεινή και ωφέλιμη ανάπαυλα.

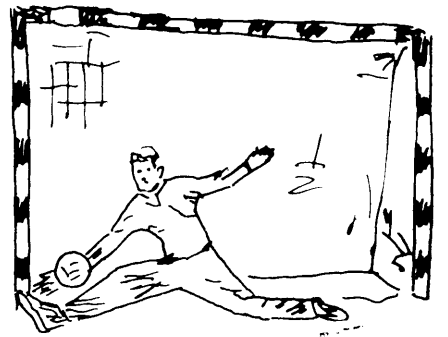
Στη χώρα μας, όπως και σ' όλο τον καπιταλιστικό κόσμο, όπου η επιδίωξη του μέγιστου κέρδους δεν λογαριάζει καθόλου τις ανάγκες, αλλά και τα όρια αντοχής του εργαζόμενου, η διεκδίκηση του δικαιώματος στον αθλητικό τομέα αποχτάει ιδιαίτερη σημασία.

Αξέπαινες είναι οι προσπάθειες που έγιναν από νέους εργαζόμενους στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη να δημιουργήσουν ομάδες μπάσκετ — όλλεσέ κ.λπ. μέσα στα σωματεία τους, πράγμα που δεν συμβαίνει στο νομό μας.

Στο νομό μας οι εργαζόμενοι ασχολούνται μόνο με το ποδόσφαιρο, αφού αποτελούν το 46% των ποδοσφαιριστών των διαφόρων ομάδων. Για τον πληθικό αριθμό των εργαζόμενων που ασχολούνται με αθλήματα εκτός ποδοσφαίρου τα δάχτυλα του ενός χεριού είναι περιττά.

Στις μέρες μας ο γυναικείος αθλητισμός στην Ελλάδα

Συνέχεια στην σελίδα 15

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΣΕΡΡΩΝ

Ένα από τα πολλά προβλήματα του τόπου μας που για χρόνια παραμένουν άλυτα, αλλά παράλληλα σημειώνουν και σοβαρή επιδείνωση τον τελευταίο καιρό είναι και τα πρόβλημα της λαϊκής υγείας.

Η εξυπηρέτηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ή προσπάθεια παροχής σωστής υγειονομικής περίθαλψης γίνεται καθημερινά γνωστή με τις αγωνιστικές κινητοποιήσεις των νοσοκομειακών γιατρών, των γιατρών του ΙΚΑ κ.λ.π.

Όσο για τη στάση της κυβέρνησης στην εξυπηρέτηση αυτή, φάνηκε πως τίποτα δεν σκοπεύει να αλλάξει και στον τομέα της υγείας μια και θεοαιώθηγε απόλυτα πως ή ίδια και με έντονη μάλιστα φιλομονοπωλιακή και αντιλαϊκή πολιτική θα συνεχιστεί και στο μέλλον.

Οι λαϊκές μάζες πρέπει να καταλάβουν επιτέλους πως η ρίζα του κακού για τη μη σωστή περίθαλψή τους δεν βρίσκεται στην αδυναμία της οικονομίας της χώρας, αλλά στην ασύδοτη δραστηριότητα των μονοπωλίων και στο χώρο της υγείας.

Ας δούμε την κατάσταση που επικρατεί σήμερα όσο αφορά την υγειονομική κάλυψη του λαού, στα βασικά της σημεία.

Εξετάζοντας κανείς κάπως πιο αναλυτικά τους παράγοντες που διαμορφώνουν την εικόνα του υγειονομικού συστήματος, διαπιστώνει τα εξής:

Σήμερα υπάρχει μια έντονη δραστηριότητα της λεγόμενης ιδιωτικής πρωτοβουλίας στο χώρο της υγείας που συνέχεια επεκτείνεται. Συγκεκριμένα στο νομό μας υπάρχουν 13 θεραπευτήρια μέσα στα οποία υπάρχει ΕΝΑ Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο.

Η δραστηριότητα αυτή γίνεται γνωστή με την εμφάνιση και γρήγορη αύξηση κύρια μεγάλων ιδιωτικών κλινικών.

Ο ρυθμός αύξησης των ιδιωτικών νοσηλευτικών κρεβατιών ξεπερνάει κατά πολύ εκείνο των κρατικών.

Από το 1962—1975 τα ιδιωτικά κρεβάτια αυξήθηκαν κατά 28% ενώ τα κρατικά μόνο 3%.

Οι συνέπειες από την άνιση κατα-

νομή των κρεβατιών προς όφελος του ιδιωτικού κερδοσκοπικού τομέα, γίνονται ακόμα πιο δραματικές αν σκεφτούμε τη γενικότερη έλλειψη νοσηλευτικών κρεβατιών στη χώρα. Σήμερα στο νομό υπάρχουν 758 κρεβάτια, δηλ. ανάλογον 267 κάτοικοι σε κάθε κρεβάτι.

Ο δημόσιος τομέας της υγείας, αυτός δηλ. που βρίσκεται κάτω από την επίβλεψη του κράτους και των δημο. υπηρεσιών του χαρακτηρίζεται από μισοραξισμό, ενώ πολλές φορές φτάνει μέχρι την αποσύνθεση και την αθλιότητα.

Πως λειτουργεί η υγειονομική περίθαλψη που παρέχεται από το κράτος και τους φορείς του:

Μια εικόνα της περίθαλψης που προσφέρεται από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, δείχνει η παρακάτω ερευνα:

— Το ΙΚΑ έχει 34.000 ασφαλισμένους περίπου, μαζί με τα προστατευόμενα μέλη. Γι' αυτά διέθεσε

μέσα στο 1978 μόνο 57.000.000 δραχ. πράγμα που σημαίνει ότι διέθεσε 1676 δραχ. για κάθε ασφαλισμένο για τη διάρκεια ενός ολόκληρου χρόνου. Επί πλέον είναι γνωστός ο τρόπος παροχής των υπηρεσιών από το ΙΚΑ με τις ουρές των ασθενών που περιμένουν ατέλειωτα να έρθει η σειρά τους για μια υποτυπώδη εξέταση.

— Κάπως καλύτερη είναι η κατάσταση στο ταμείο Δ.Υ. όπου για 16.000 ασφαλισμένους περίπου διατέθηκαν 32.000.000 δραχ. κατά τη διάρκεια του 1978 δηλ. 2000 δραχ. για κάθε ασφαλισμένο. Πόσο ελάχιστο αν συγκριθεί με τις κρατήσεις που γίνονται στους μισθούς των Δημοσίων Υπαλλήλων που φτάνουν μέχρι 50%.

— Το ΤΕΒΕ έχει 24.000 ασφαλισμένους περίπου μαζί με τα προστατευόμενα μέλη. Για αυτά διέθεσε μέσα στο 1978 για νοσοκομειακή περίθαλψη, επιδόματα τοκετού και παρακλινικές εξετάσεις 8.800.000 δραχ. (δεν συμπεριλαμβάνονται οι άμοιβες

των γιατρών). Στο υπέρογκο!! ποσό που διαθέτει το ΤΕΒΕ για κάθε ασφαλισμένο του αν προστεθεί και το γεγονός ότι δεν υπάρχει δωρεάν παροχή φαρμάκων (καταβάλλεται από το ταμείο μόνο το 50% της αξίας τους) δικάζει εύκολα ο καθένας το συμπέρασμα για το τί σημαίνει για ένα ασφαλισμένο του ΤΕΒΕ να αρρωστήσει.

Βλέπουμε ότι από τους 202.898 κατοίκους του νομού οι 74.000 είναι ασφαλισμένοι στα 3 μεγάλα ταμεία.

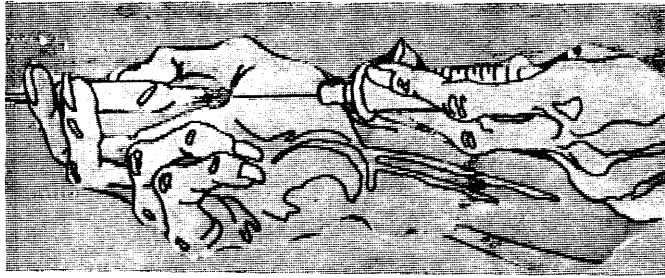
Και όλα αυτά μήπως προέρχονται από αδυναμία; Όχι φυσικά. Υπάρχει η σωστή απάντηση. Μόνο το 14,25% του εθνικού εισοδήματος διαπανώνται για τους τομείς της υγείας, ποσοστό φυσικά πολύ ισχνό απ' αυτό άλλων χωρών είτε αστικών είτε σοσιαλιστικών.

Αυτό φυσικά, έχει φυσικό επακόλουθο ή υλικότεχνική βάση της νοσοκομειακής περίθαλψης να είναι πολύ κάτω από τα επιτρεπτά όρια.

Όσο για τον ΟΓΑ που υποτίθεται ότι φυσιολογικά πρέπει να καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του νομού μας μια που αυτός χαρακτηρίζεται αγροτικός, δεν διαθέτει παρά μόνο ένα ανταποκριτή μέσα στην πόλη και μερικούς στα χωριά και δεν είναι σε θέση να δώσει στοιχεία για τους ασφαλισμένους του.

Βέβαια σχετικά με τον τρόπο που παρέχεται αυτή η περίθαλψη, όλοι μας λίγο ή πολύ έχουμε μια πικρή εμπειρία από τη νοσηλεία σ' ένα δημόσιο νοσοκομείο με τους στοιβαμένους αρρώστους στους θαλάμους (ή μάλλον στους διαδρόμους και τα κρεβάτια έκστρατείας μια που τελικά οι περισσότεροι έκει βολεύονται!)

Όλα αυτά τα χάλια θα μπορούσε ή κυβέρνηση να τα δικαιολογήσει στο βαθμό που ή παρεχόμενη απ' αυτήν προληπτική Ιατρική ήταν καλώς εφαρμοσμένη. Αλλά φυσικά, ή παραπάνω σκέψη μόνο γέλιο μπορεί

νά προκαλέσει μιὰ πού και ὁ προληπτικὸς τομέας νοσῶν σὲ ἀφάνταστο βαθμῶ. Ἀρκεῖ νὰ ριζώσουμε μιὰ ματιὰ στὴν παρεχόμενη προληπτικὴ ἰατρικὴ στὰ σχολεῖα γιὰ νὰ ἀποκαλύψουμε τὴν κρατικὴ γύμνια.

Στὸ νομὸ μας ὑπάρχουν 2 μόνον σχολιάτριοι γιὰ πάνω ἀπὸ 100 σχολεῖα. Ἐνῶ κατὰ ὁμολογίαν τοῦ ἴδιου τοῦ ἐπιθεωρητῆ Μ.Ε. ἔπρεπε νὰ ὑπῆρχε ἕνας τουλάχιστον σχολιάτρος γιὰ κάθε 1000 μαθητές. Φυσικὰ μὴ πιστέψαι κανεὶς ὅτι τὸ ἔργο τῶν σχολιάτρων εἶναι σημαντικὸ! Μιὰ ἐπίσκεψή στὴν ἀρχὴ τοῦ ἔτους στὸ σχολεῖο γιὰ αὐτοὺς πού θέλουν νὰ πάρουν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς γιὰ λόγους ὑγείας καὶ τυπικὲς ἐπισκέψεις σ' αὐτῶν τῶν ἀθλητῶν τοῦ σχολείου πρὶν ἀπὸ τὰ σχολικὰ πρωταθλήματα. Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀδικώμε κανένα πρέπει νὰ ἀναφέρουμε καὶ τίς ἀκτινοσκοπικὲς ἐξετάσεις (:) τῶν μαθητῶν ἀνὰ τριετία σὲ ομάδα γιατρῶν τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας, ὅπου προσφέρεται ἀμφίδρομη ἀξίως μαζικὴ ἐξέταση.

Φυσικὰ αὐτὰ εἶναι ἕνα μικρὸ δείγμα τοῦ πόσο ἡ κυβέρνησις ἐφαρμόζει στὴν πράξιν τίς μεγαλύτομες διακηρύξεις τῆς 11 ἁφρομῆ τοῦ ἔτους τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸ πόσο νοιάζεται γιὰ τὴν παιδικὴ ὑγείαν ἂν σκεφτεῖ μάλιστα κανένας ὅτι στὴν Ἑλλάδα τὸ ΙΚΑ, ὁ Ὄργανισμὸς μὲ τοὺς περισσότερους ἀσφαλισμένους, δὲν διαθέτει (σὲ σύνολο ὃ κλινικῶν πανελληνίως) οὔτε μιὰ παιδιατρικὴ κλινικὴ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν νοσοκομειῶν, ὑγειονομικῶν σταθμῶν δὲν ἐπαρκεῖ, ὃ ἐξοπλισμὸς τους ἀπὸ ἀπλὰ ὄχι σύγχρονος μέχρι πρωτόγονος, ἡ κτιριακὴ τους κατάσταση ἀπὸ κακὴ μέχρι ἀθλιὰ.

Καὶ μήπως αὐτὰ πού ὑπάρχουν μὲ τίς συνθήκες πού ὑπάρχουν, εἶναι ἐπανδρωμένα μὲ τὸ ἀπαραίτητο ἐπιστημονικὸ ἢ νοσηλευτικὸ προσωπικὸ; Παραθέτουμε τὸν παρακάτω πίνακα πολὺ ἐνδεικτικὸ πιστεύουμε γιὰ

τὴν κατάστασιν πού ἐπικρατεῖ στὸ νομὸ μας.

Γιατροὶ	184
Χωρὶς εἰδικότητα	102
Παιθολόγοι	13
Μαιευτῆρες - γυναικολόγοι	10
Χειρουργοὶ	8
Χειρουργοὶ θώρακα	0
Νευροψυχίατροι	2
Καρδιολόγοι	4
Ὀρθοπαιδικοὶ	1
Παιδιάτριοι	14
Φυματιολόγοι	1
Ὀυρολόγοι	1
Γαστροεντερολόγοι	1
Δερματολόγοι — Ἀφροδισιολόγοι	2
Ὀφθαλμιάτριοι	7
Ὠτορινολαρυγγολόγοι	6
Μικροβιολόγοι	5
Ἀκτινολόγοι	5
Παιθολογοανατόμοι	0
Ἀνατομολόγοι	3
Ἰατροδικαστῆς	0
Νευροχειρουργοὶ	0
Πλαστικοὶ χειρουργοὶ	0
Χειρουργοὶ παιδῶν	0

Φυσικὰ ἡ κατάσταση αὐτὴ πού ἐπικρατεῖ στὸ νομὸ δὲν εἶναι ξεκομμένη ἀπὸ τὴν κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στὸν ὅλοιοπο Ἑλλαδικὸ χῶρο. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν σήμερα 16.984 γιατροὶ πού ἀντιστοιχοῦν σὲ 8.768.641 κατοίκους, δηλαδὴ 525 κάτοικοι ἀνὰ γιατρό.

Ἐνδεικτικὰ σὲ ἄλλες χῶρες ὑπάρχουν:

Χώρα	Γιατροὶ	Ἀναλογ.
ἩΠΑ	338.111	622
ΕΣΣΔ	697.400	363
Ἀγγλία	62.600	787
Τουρκία	18.511	2.018
Σουηδία	12.610	643
Ἰσραήλ	9.143	351
Βουλγαρία	17.601	489

Τὸ παραπάνω φυσικὰ ποσοστὸ κατοίκων ἀνὰ γιατρό γίνεται πολὺ μικρότερο στὴν ὑπαιθρο χώρα, λόγω ἀστυφιλίας, μὲ ἀποτέλεσμα σὲ πολλές ἀγροτικὲς περιοχὲς τὸ πρόβλημα νὰ παρουσιάζεται ιδιαίτερα ὀξυμένο (1 ἀγροτικὸς γιατρός ἐξυπηρετεῖ πολλὰς φορές 4 καὶ 5 χωριὰ μαζί). Γιὰ ὅλα αὐτὰ γίνεται φανερὸ πὼς σήμερα πρέπει νὰ παλαίψουμε γιὰ:

— Οὐσιαστικὴ αὔξησιν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ πού διατίθεται γιὰ τὴν ὑγείαν. Αὔξησιν τῶν τρεχουσῶν δαπανῶν καὶ τῶν δαπανῶν ἐπενδύσεων γιὰ τὴν ὑγείαν.

— Δημιουργία νέων νοσοκομειῶν κύρια σὲ ἀγροτικὲς περιοχὲς κατάλληλα ἐξοπλισμένων καὶ ἐπανδρωμένων. Βελτίωσιν αὐτῶν πού ὑπάρχουν ἤδη. Βελτίωσιν γενικὰ τῆς ὑλικοτεχνικῆς ὑποδομῆς τῆς ὑγείας.

— Περιορισμὸς τῆς ἀσυδοσίας τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ γενικὰ τοῦ μονοπωλικοῦ κεφαλαίου στὸ χῶρο τῆς ὑγείας διηλ.:

1) Ἀμειψή διακοπὴ τῆς χρηματοδότησης καὶ αὐστηρὸ ἔλεγχος τῆς λειτουργίας τῶν ἰδιωτ. κλινικῶν.

2) Κρατικὸς ἔλεγχος στὴν κατασκευὴ καὶ διάθεσιν τῶν φαρμάκων μὲ κατάλληλη ἀναδιάρθρωσιν τοῦ Κρατικοῦ Ἐργαστηρίου Ἐλέγχου Φαρμάκων (ΚΕΕΦ).

— Πιὸ δίκαιη, ἀσφαλιστικὴ πολιτικὴ μὲ ἀναπροσαρμογὴ τῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τῶν ἐργαζόμενων καὶ σὲ ὄφρος τοῦ ἐργοδότη, μεγαλύτερη συμμετοχὴ τοῦ κράτους.

— Ἐπίλυση τῶν προβλημάτων τοῦ ἰατρικοῦ, νοσηλευτικοῦ καὶ παραϊατρικοῦ προσωπικοῦ πού ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐπακρίτευσιν, τίς συνθήκες δουλειᾶς τους καὶ τίς ἀμοιβές.

Βέβαια, ὑπάρχουν καὶ πάρα πολλὰ προβλήματα ἀκόμα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παραπάνω πού ἀφοροῦν τὴν περιθάλψιν τοῦ λαοῦ καὶ παραμένουν ἄλυτα. Ὅμως αὐτὰ πού ἀναφέρθηκαν, ἀποτελοῦν τοὺς ἀγῶνες πού πάνω τους στηρίζεται ἡ ἐπίλυση τῶν ἐπὶ μέρους ζητημάτων.

(Ἐπιτροπὴ μελέτης Ἰατρικῶν προβλημάτων. Ὑπεύθυνος Ν. Ἀργυριάδης)

(Ὅλα τὰ στοιχεῖα ἀρθρωκαν ἀπὸ τὴν ΕΣΥΕ (Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία Ἑλλάδος).

ΔΙΑΚΟΠΕΣ & ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΑΟΥΛΙΔΗ

Οι διακοπές δεν είναι πολυτέλεια. Αποτελούν ανάγκη βιολογική, ψυχολογική, πνευματική, για τους εργαζόμενους που δουλεύουν στο εργοστάσιο και στο γραπείο, για τους φοιτητές που ζουν με το άγχος των εξετάσεων.

Οι διακοπές των εργαζομένων συμφέρουν και στην εργοδοσία, που πρέπει να καταλάβει ότι το μηχανάκι - άνθρωπος όπως είναι σήμερα ο Έλληνας εργαζόμενος για να αποδώσει χρειάζεται να ξενασάνει, να ξεκουραστεί μακριά από τον άπαιστο θόρυβο του εργοστασίου και το άγχος του γραφείου.

Οι εργοδότες αγνοούν τον ανθρώπινο παράγοντα, τις ατομικές και οικογενειακές συνθήκες, τις περιστάσεις του καθενός, αγνοούν τα πάντα και αναθέτουν στο μηχανάκι των λογιστηρίων να τακτοποιήσει το θέμα. Δηλαδή ο εργαζόμενος αντιμετωπίζεται ψυχρά σαν ένα νούμερο, μετά στα τόσα του λογιστηρίου και δεν κάνουν καν τον κόπο να τον ρωτήσουν πότε θέλει να πάρει την άδειά του.

Επίμονο είναι οι εργαζόμενοι να μην παίρνουν την άδειά τους στο δάκτυλο με τον αφόρητο καύσωνα. Μεταξύ του Ιουλίου και του Αυγούστου.

Για να πάρεις όμως άδεια ένα μήνα θα πρέπει να έχεις ορισμένο χρόνο προϋπηρεσίας και πρέπει να δουλεύεις τρία χρόνια στον ίδιο εργοδότη. Αλλά είπαμε πρέπει να κοπιάσουμε τώρα που είμαστε νέοι, για να απολαύσουμε μετά, δηλαδή να χαρούμε μεγάλους μισθούς και άδειες μετά τα 65 μας χρόνια. Ίσως και κάτω από το χόρμα (!).

Υπάρχουν όμως εργοδότες που χρησιμοποιούν ανεπίδεκτο εργατικό προσωπικό και μετά από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα το απολύουν, ώστε να μη δημιουργούν δικαιώματα αποζημίωσης κ.λπ. Πολλές φορές οι εργαζόμενοι υποχρεούνται να υπογράφουν συμβάσεις για τρείς μήνες με όλες τις συνέπειες φυσικά. Η εφευρετικότητα οπωσδήποτε είναι ανεξάντλητη.

Ο νόμος αναφέρει ότι δεν επιτρέπεται κανείς να δουλέψει την άδειά του. Αλλοίμονο όμως αν εφαρμόζονται όλοι οι νόμοι. Άλλο θεωρία και άλλο πράξη. Φυσικά στην περίπτωση αυτή ίσως φταίει ο εργαζόμενος, που δεν πιέζεται από τον εργοδότη να δουλέψει την άδειά του.

Φταίει όμως πράγματι ο εργαζόμενος; Όχι και τόσο. Απλούστατα γιατί το θέμα τώρα είναι το οικονομικό. Υποκύπτει έτσι στην ανάγκη ενός μικρού πρόσθετου εισοδήματος των ημερών της άδειας που θα δουλέψει. Και αυτό φυσικά που γίνεται συμφέρει στον εργοδότη που δεν θα ψάξει να βρει άλλον και δεν χάνει και τον ρυθμό της δουλειάς του.

Όλα τα παιδιά πάνω έχουν να κάνουν με την σχέση εργαζόμενου - εργοδότη. Και εργαζόμενος είναι ο περισσότερος πληθυσμός της Ελλάδος και οπωσδήποτε πιάνει όλες τις ηλικίες.

Ας δούμε όμως τις διακοπές του νεολαίου.

Στη χώρα μας οι εφηβικές και νεανικές ηλικίες του μόχθου και της παραγωγής παρουσιάζουν μια υπευθυνότητα δίχως προηγούμενο. Αυτό το ξέρουν οι εργοδότες που αν και συμβάλλουν στην αντινεανική προπαγάνδα, δεν είναι επειδή το πιστεύουν αλλά γιατί έτσι δικαιολογούν την χρονική τους να πληρώσουν στο άκραιο.

Χιλιάδες νέοι στα τεχνικά γραφεία, στη φάμπρικα, στα εργοστάσια προσπαθούν να εφαρμόσουν ότι έμαθαν στα σχολεία, αν τελικά κατάφεραν να τους μάθουν κάτι πάνω στην

παραγωγή.

Η κλωστοϋφαντουργία με 4000 ειδικευμένους εργάτες με μικρότερη ηλικία απ' αυτή των 22 χρόνων. Η ηλεκτρική βιομηχανία με 6000 εργάτες και νέους κατά 68%. Η βαρεία και μέση βιομηχανία με 12.600 νέους, οι διάφορες υπηρεσίες με 23.000 αγόρια κάτω από τα 23, το εμπόριο με 17.000 παιδιά από τα οποία 76% πωλήτριες, άρχισαν να παίρνουν τις άδειές τους.

Όλοι αυτοί με την σημερινή τιμαριθμική πραγματικότητα και ένα έπιδόμα 15ηθήμερου άδειας, θα τα βγάλουν πέρα να κάνουν διακοπές; Αφού δεν έχουν καμιά άλλη ευχέρεια να κάνουν απόθεμα ώστε να το χρησιμοποιήσουν στις διακοπές; Ένα από τα παιδιά ακριβά το φετινό καλοκαίρι για τον Έλληνα και ιδιαίτερα αν είναι φοιτητής που αντιμετωπίζει οξύτερα το οικονομικό πρόβλημα. Γιατί ας μη κρυθόμαστε, οι διακοπές στοιχίζουν. Οι τσουχερές τιμές των ξενοδοχείων τα πανάκριβα εισιτήρια κάνουν τους νέους και αυτούς που ο μισθός τους είναι θάσσε των εθνικών συλλογικών συμβάσεων πολύ σκεπτικούς, στο να αποτολμή-

σουν διακοπές. Και το ερώτημα είναι πού μπορεί να πάει κανείς με τόσο ελάχιστα χρήματα;

Είναι πολύ δύσκολο με τις σημερινές τιμές. "Όταν μόνον τα γυναικεία μαγιώ αρχίζουν από 450 δρχ. για να φθάσουν στις 2500 (ευρωπαϊκά!!!) καταλαβαίνει κανένας και συμπεραίνει τιμές για όλα τα άλλα είδη.

"Έτσι το καλοκαίρι για τους νέους θά είναι ιδιαίτερα αλιευρό. Στά ξενοδοχεία Γ' κατηγορίας το δίκλινο με μπάνιο αρχίζει από 400 δρχ., ενώ οι ξεωνες αρχίζουν από 180 δρχ. έως 280 δρχ. Σε όλα αυτά τα ελάχιστα ποσά πρέπει να προστεθούν έξοδα για το φαγητό και τα διάφορα έκαινα είδη, αναγκαία πιά για κάποια έστω άνεση και διασκέδαση.

Βέβαια κάποιες λύσεις πολύ οικονομικότερες είναι οι πλάξ δίχως εισιτήρια. Με μιά διαφορά ότι είναι τόσο μολυσμένα τα νερά ιδίως στις πλάξ της Αττικής ώστε οι αρχίδιοι λένε ότι η ρύπανση είναι εξαιρετικά επικίνδυνη.

Δέν υπάρχουν λεφτά για διακοπές. Το κόστος της ζωής δέν αφήνει περιθώρια ούτε για ξενοδοχεία, ούτε για τα ναύλα.

"Ο Γενικός Γραμματέας του ΕΟΤ κ. Λαμπριάς πάντως μάς ενθαρρύνει «επιβάλλεται πριν γνωρίσουμε τον κόσμο να αντλήσουμε διδάγματα από τις αισθητικές απολαύσεις του

τόπου μας και να ριζώσουμε στο περιβάλλον μας». Αυτά γίνονται όταν ή μισή Ελλάδα έχει καταληφθεί από ξένους τουρίστες, τα ξενοδοχεία είναι κλεισμένα μέσω πρακτορείων και προπαντός όταν το μέσο επίδομα άδειας είναι γύρω στις 6000 δρχ.

Φέτος το καλοκαίρι στην Ελλάδα οι ξένοι θά είναι πιδ πολλοί από τους ντόπιους. Κι' όλα τα μεγαλόπνοα σχέδια του ΕΟΤ για αξιοποίηση των παραδοσιακών οικισμών και οι δηλώσεις για τον "Έλληνα πού πρέπει να ταξιδέψει στη χώρα του και να ριζώσει στο περιβάλλον του, δέν ήταν παρά φιάσκο.

Οι ξένοι θά απολαύσουν και φέτος τα ελληνικά νησιά, θά χαρούν τη θάλασσα γιατί αυτοί έχουν το προνόμιο να απολαμβάνουν τις όμορφιές και τον ήλιο της Ελλάδας πληρώνοντας το 1) 5 από αυτό πού πληρώνει ο "Έλληνας τουρίστας. Και αυτό γιατί τα διεθνή τουριστικά γραφεία με τη σχεδόν μονοπωλική δύναμη πού έχουν μπορούν να ρυθμίζουν όχι μόνο «τις προσφορές των ξενοδοχείων, αλλά ακόμη και τον τουρισμό πού θά στείλουν κάθε χρόνο.

Αυτοί οι κατασκευαστές διακοπών για εκατομμύρια ανθρώπων ένα κριτήριο έχουν στη δραστηριότητά τους. Το κέρδος. "Αν εξασφαλίσουν συμφέρουσες τιμές στην Ελλάδα, θά στρέψουν πρds την χώρα μας μέρας

απ' το ατέλειωτο κοπάδι των τουριστών πού διακινούν. Διαφορετικά θά πάνε άλλοι. Κι' έτσι για μέν τους ξένους τα ξενοδοχεία είναι πάμφθονα για δέ τους "Ελληνες απλησίαστα. Και όλα αυτά χάρις στο κεφάλαιο πού θά εξασφαλίσει ή Ελλάδα από τον τουρισμό. "Ο ύπολογισμός όμως του ποσού πού αποκομίσουμε καθένας από τον τουρισμό του '78 είναι παιδιάστικος. Διακινούν το τουριστικό συναλλάγμα της χρονιάς με τον πληθυσμό της χώρας και έχουν «το κατά κεφαλήν εισόδημα» από τον τουρισμό. Εέχασαν όμως να αφαιρέσουν τα έξοδα διαβίωσης των τουριστών στη χώρα μας. Κι' αν σ' αυτά προσθέσουν τις αποσβέσεις των τουριστικών εγκαταστάσεων, τότε σίγουρα επιδοτούμε τον ξένο τουρίστα πού μάς επισκεπτεται «θάζοντας από την τσέπη μας».

"Όλα αυτά γίνονται στην Ελλάδα. "Όπου οι χιλιάδες τουρίστες πού έρχονται κατακλύζουν τα νησιά μας και είναι γι' αυτούς φτηνά ενώ για μάς τους νέους και τις νέες της Ελλάδας, τους εργαζόμενους, τους φοιτητές πανάκριβα και έτσι περνούμε τις καλοκαιριάτικες μέρες κάνοντας μπάνιο στην μπανιέρα του σπιτιού. Τα μέτρα λιτότητας της κυβέρνησης Καραμανλή εφαρμόζονται πάντα και μόνο στους εργαζόμενους. Στις μέρες μας έχουν γίνει και οι διακοπές είδος πολυτέλειας. Κι' όμως είναι ανάγκη για κάθε άνθρωπο.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΑΣ

Συνέχεια από την σελίδα 11
Ηλκτισμός, γνωρίζει ραγδαία άνοδο σε παγκόσμια κλίμακα τόσο από άποψη συμμετοχής, όσο και από άποψη ρεκόρ. Ιδιαίτερα αξιοπρόσεχτη είναι ή ύπεροχή των αθλητριών από σοσιαλιστικές χώρες. Κι' αυτό γιατί ο σοσιαλισμός εξαλείφοντας τις προκαταλήψεις και διακρίσεις σε θάρρος της γυναίκας, καθιερώνοντας την πλήρη ίσοτιμία της απέναντι στον άνδρα, της έδωσε την ευκαιρία να αναπτύξει ολόπλευρα τις σωματικές και πνευματικές της ικανότητες.

Στη χώρα μας ή περιφρόνηση του γυναικείου αθλητισμού από τους άρμόδιους κρατικούς φορείς και οι διάφορες προκαταλήψεις για τη γυναίκα, έχουν σαν αποτέλεσμα το μικρό ποσοστό των "Ελληνίδων και το χαμηλό επίπεδο των ρεκόρ.

Η προσέλευση της νέας κοπέλλας, μαθήτριας, φοιτήτριας, εργαζόμενης, παντρεμένης ακόμη και μη-

τέρα, στον αθλητισμό, θά επιτευχθεί με τη θέσπιση ειδικών κινήτρων, με την παροχή όλων των μέσων στην "Ελληνίδα για να αθληθεί με την πλατιά διαφώτιση στα σχολεία, στη συνοικία, στη δουλειά, για την προσφορά του αθλητισμού.

Οι αθλήτριες στα χωριά του νομού μας αντιστοιχούν σε ποσοστό 0% των αθλουμένων. Και στην πόλη όμως δέν υπάρχουν, παρά μόνο ένα γυναικείο τμήμα μπάσκετ και ένα μικρό τμήμα στίβου, πού μάλλον ύπολειουργούν.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Το μόνιμο πρόβλημα της έλλειψης αθλητικών χώρων, καθώς και ή πενιχρή ενίσχυση των αθλητικών σωματείων, έφ' όσον υπάρχει, έχουν σαν συνέπεια την άνυπαρξία αθλητικής ζωής στα χωριά του νομού μας. Τα στοιχεία πού δώσαμε παραπάνω το δείχνουν ξεκάθαρα.

Ο ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Σήμερα κανένας τομέας της διεθνούς συνεργασίας δέ γνωρίζει τέτοια άνθιση: χιλιάδες αθλητές, προπονητές, αθλητικοί μετέχουν σε διάφορους διεθνείς αγώνες, πρωταθλήματα, πολυάριθμες συμφωνίες υπογράφονται για τη συνεργασία και την ανταλλαγή πείρας στον αθλητισμό, πολύτιμη συμβολή στην ύπθεση της φιλίας και συναδέλφωσης των λαών. Κάθε αθλητική συνάντηση δείχνει ότι ούτε οι ιδεολογικές διαφορές, ούτε το χρώμα του δέρματος, ούτε οι θρησκευτικές πεποιθήσεις αποτελούν άξεπέραστα εμπόδια στο δρόμο των λαών πρds την ειρήνη και τη φιλία.

(Γράφτηκε από επιτροπή μελέτης προβλημάτων του νομού μας, με συντακτικό υπεύθυνο τον συνάδ. Μ. Μαντζαρίδη)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΑΣ

Πριν αρχίσουμε την ανάλυση του θέματος, θέλουμε να πούμε προκαταβολικά πώς πράγματος στο νομό μας παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια μια σημαντική υποδομή στον τομέα της μεταποίησης, αλλά και στον πρωτογενή άκρμα. Από την άλλη όμως παρατηρείται επίσης μία συνεχής καταστροφή των μικρομεσαίων αγροτικών νοικοκυριών. Αυτό το διαπιστώνει κανείς καλύτερα από τους αριθμούς που μας δίνει η στατιστική μας και στη δεκαετία 61—71, ο πληθυσμός του νομού μας μειώθηκε γύρω στις 100.000. Κι' απ' αυτήν ακριβώς την αντίφαση δημιουργείται το έρώτημα, γιατί ενώ υπάρχει προώθηση στην εκβιομηχάνιση γενικά του νομού μας και μία καλύτερη κατάσταση υποδομής γενικότερα, εν τούτοις χειροτερεύει ή θέση της αγροτιάς και ιδιαίτερα της μικρομεσαίας;

Πάνω σ' αυτό το έρώτημα θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μια απάντηση, κατά την γνώμη μας βέβαια.

Μέσα στα πλαίσια της ανάπτυξης του καπιταλισμού στην Ελλάδα συντελέστηκαν και οι ανάλογες αλλαγές στην γεωργία και φυσικά και στο νομό μας. Ξεκινώντας από την θέση του Λένιν ότι «η ανάπτυξη του καπιταλισμού στη γεωργία συνίσταται πρώτ' απ' όλα στο πέρασμα απ' τη φυσική γεωργία στην εμπορευτική», πρέπει να τονίσουμε πώς η σχέση της παραγωγής που αποσκοπεί στην προσπόριση χρηματικών εσόδων για αυτοκατανάλωση από 30 προς 70, που ήταν προπολεμικά, αυξήθηκε σε 80 προς 90 στο τέλος της δεκαετίας 1961—1970. Αυτό σημαίνει πώς περιορίστηκε άκρμα περισσότερο ο κλειστός οικογενειακός χαρακτήρας της παραγωγής. Το αγροτικό νοικοκυριό έπαψε πια να είναι κλειστό. Αυτό που παράγει ο παραγωγός στην πλειονότητά του γίνεται εμπόρευμα. Και τις ανάγκες του νοικοκυριού του γενικά τις ικανοποιεί με τα χρηματικά έσοδα που θα εισπράξει με την πούληση της παραγωγής του. Πουλάει το γουρούνι ή το μοσχάρι που έχει και αγοράζει κρέας. Τις ντομάτες κι αγοράζει σάλτσα κ.λπ. Η προώθηση αυτής της εμπορευματικής παραγωγής στην γεωργία αποτέλεσαν την βάση για ν' αναπτυχθούν περισσότερο οι καπιταλιστικές μορ-

φές εκμετάλλευσης. Ν' αυξηθεί σημαντικά ο εξοπλισμός της με μηχανικά μέσα καλλιέργειας, σποράς, συγκομιδής, άρδευσης κ.λπ. Η ανάπτυξη όμως της εμπορευματικής γεωργίας συνίσταται πολύ συχνά στο πέρασμα από όρισμένα προϊόντα σε άλλα. Έτσι σημειώθηκε μια όρισμένη αναδιάρθρωση των καλλιεργειών με ανάπτυξη της καλλιέργειας, κηπευτικών, ντομάτας, ζαχαροτευτλων, δαιδακίου κ.λπ. Αναπτύχθηκε παραπέρα η ειδίκευση της αγροτικής παραγωγής με τις καλλιέργειες που αναφέρθηκαν. Περιορίστηκε σ' έκταση η καπνοκαλλιέργεια και η σιτοκαλλιέργεια σε σχέση με τα προηγούμενα.

Η κτηνοτροφία επίσης άρχισε ν' αναπτύσσεται σ' άλλες βάσεις, ώστε να κατέχει ο νομός μας την πρώτη θέση στην έκτροφή βοοειδών και την 2η θέση στην παραγωγή κρέατος. Μέσα στα πλαίσια αυτά της ανάπτυξης του καπιταλισμού στη γεωργία αναπτύσσονται και οι μορφές εκμετάλλευσης είτε με τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας της γης, είτε με το νοίκιασμά της σε λίγους στο χωριό.

Οι ταξικές αντιθέσεις στο χωριό όξυνονται κι' εντείνεται η ταξική διαφοροποίηση της αγροτιάς.

Φυσικά στην όλη αυτή εξέλιξη υπάρχει και μια ανάλογη εξέλιξη βιομηχανικών μονάδων που έχουν σχέση με την γεωργία. Έμφανίζονται δηλαδή κι' αναπτύσσονται οι καθετοποιημένες αγροτικές, καπιταλιστικές επιχειρήσεις. Πρόκειται για τις γνωστές βιομηχανίες γάλακτος, χυμών φρούτων, τοματοπολτού, κονσερβοποιημένων λαχανικών, ζάχαρης κ.λπ. Έχουμε έτσι παραπέρα διείσδυση του μονοπωλιακού καπιταλισμού στο χωριό. Κι' αυτό πραγματοποιείται με την ανάπτυξη καινούργιων μορφών έλέγχου της αγροτικής οικονομίας απ' το μεγάλο κεφάλαιο. Ο έλεγχος αυτός εξασφαλίζεται με τους καινούργιους ισχυρούς δεσμούς που δημιουργούνται ανάμεσα στα εργοστάσια αυτά και στους αγρότες. Τα εργοστάσια αυτά δένουν συνήθως με ειδικά συμβόλαια τους αγρότες, τόσο για την έκταση και την ποικιλία του προϊόντος που θα καλλιεργήσουν όσο και για την ποσότητα που θα παραδώσουν. Θα πρέπει να τονίσουμε πώς συνδεδεμένο με αυτά είναι

και το ότι πληθθαίνουν και μεγαλώνουν συνεχώς οι γεωργικές βιομηχανίες, ενώ ταυτόχρονα μειώνονται οι γεωργικές μεταποιητικές μονάδες βιοτεχνικού χαρακτήρα. Φυσικά η αύξηση και η ανάπτυξη των γεωργικών βιομηχανιών ενισχύεται απ' το τραπεζικό κεφάλαιο. Συγκεκριμένα η τέτοια χρηματοδότηση από την ΑΤΕ στα χρόνια 1970—1975 από 726.6 εκατομμ. δραχ. σε 1939 εκ. δραχ. "Ας υπογραμμισθεί και το γεγονός πώς συνεχώς μεγαλώνει η συμμετοχή των ξένων εταιριών τόσο στον έφοδιασμό της αγροτικής οικονομίας όσο και στην επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων μας.

Το βρεταννο-σκανδιναβικό συγκρότημα «UNILEVER» (10η σε μέγεθος πολυεθνική βιομηχανία παγκόσμια), εξαγόρασε την Έλαϊδα. Η «UNI-LEVER» είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο εταιρία στην παραγωγή τροφών, σοκολάτας.

Το έλβετικό υπερεθνικό μονοπώλιο «Nestlé» διείσδυσε στη γαλακτοκομία της χώρας μας. Ίδρυσε βιομηχανία γάλακτος στην οποία έχει την πλειοψηφία με 51% των μετοχών, ενώ τ' άλλα 49% έχει η ΑΤΕ.

Η αμερικάνικη «ARCO» απόκτησε την πλειοψηφία της ΕΒΓΑ και συγκρότησε μια θυγατρική ομίλων η εταιρία «SAINT GOBAR».

Η «SAINT GOBAR» μαζί με την Εθνική Τράπεζα και το Ίδρυμα Μποδοσάκη, ελέγχει μεγάλο μέρος της περιοχής χημικών λιπασιμάτων.

Τα γνωστά πολυεθνικά μονοπώλια «MASSY FERGUSSON» (καναδικό), «TOLTO» (σουηδικό) «DAMLER — METHENS», ή «STEYER» κ.λπ. έχουν σχεδόν μονοπωλήσει τον έφοδιασμό της αγροτικής μας βιομηχανίας με μηχανές κ.λπ.

Στ' όλο αυτό προτσές δεν μπορούσε φυσικά ν' αποτελέσει εξαίρεση ο νομός μας. Οι βιομηχανικές μονάδες που υπάρχουν έχουν σχέση με την γεωργία και κύρια με τα προϊόντα που καλλιεργούνται με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών. Π.χ. τοματοβιομηχανίες, εργοστάσιο ζάχαρης, μονάδες μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων γαλακτοκομικά προϊόντα (ΣΕΡΓΑΛ, ΔΕΛΤΑ, αλαντοποιεία), μονάδες παραγωγής ζωοτροφών κ.λπ.

Κάτω όμως από την πίεση των πραγματικών απαιτούντων και μετά αναδιάρθρωση της υποδομής γενικότερα. Για να λειτουργήσουν οι βιομηχανίες τομέατος (ΣΕΚΟΒΕ, Μπιτζιόδη, Χ. Αθανασιάδη) χρειάζονταν καλή παραγωγή που απαιτεί άρδευση. Παρατηρούνται έτσι θέματα στον τομέα των άρδευτικών έργων. Παρατηρείται δηλαδή μια ανάπτυξη που σε τελική ανάλυση εξυπηρετεί τα συμφέροντα των μονοπωλίων και του χρηματιστικού κεφάλαιου και κάθε άλλο παρά των αγροτών.

Κι' εδώ ακριβώς μπαίνει σ' ενέργεια ή κρατική μηχανή και με τον μηχανισμό των τιμών βοηθάει τα μονοπώλια στην εκμετάλλευση των αγροτών. Άρκει ν' αναφερθούν οι περιπτώσεις των βιομηχανικών τομέατος, όπως του Μπιτζιόδη που σ' ένα χρόνο από το 1974—75 εξαπλασίασε περίπου τα καθαρά του κέρδη και από 4.000.000 ανέδειξαν περίπου σε 25.000.000. Το ίδιο παρατηρείται και στο ΣΕΚΟΒΕ και στον Χ. Αθανασιάδη που στο ίδιο χρονικό διάστημα διπλασιάζουν τα καθαρά τους κέρδη. Αξιοσημείωτη είναι η περίπτωση κάποιου Καπλανίδη που αφού δέσιμους τα προϊόντα των παραγωγών πήρε το δάνειο με τόκο φυσικά μόνο 3% κι έφτιαξε την βιομηχανία τομέατος στην Μαυροθάλασσα. Στην περίοδο της παραγωγής προκλήθηκαν κινητοποιήσεις, μια και το έργοστάσιο δεν λειτουργούσε επίτηδες και οι παραγωγοί πετούσαν τη σοδειά τους. Το 1975 οι καρπουζοπαραγωγοί έδωσαν την σοδειά τους να σπάζει στα χωράφια μια και έμεινε αδιάθετη, αφού το κράτος αδιαφορούσε για εξεύρεση αγορών. Οι επιτήδευοι όμως ανεξέλεγκτα είχαν συνάψει με τους παραγωγούς ψεύτικα συμβόλαια για την διάθεση της παραγωγής, πουλώντας πανάκριβα το σπύρο.

Οι παραγωγοί τεύλων που βρίσκονται σε συνάρτηση με την βιομηχανία ζάχαρης κινητοποιήθηκαν επανειλημμένα για καλές τιμές μια και κατά μέσο όρο με την δικαιολογία έλλειψης ποσοστού ζάχαρης, πληρώθηκαν περίπου κατά μέσο όρο 1 δραχ. κατά κιλό την στιγμή που πληρώνουν 3 δραχμές την πούλπα και την μελάσα που είναι υποπροϊόντα.

Στον τομέα της κτηνοτροφίας οι τρεις μονάδες ζωοτροφών που υπάρχουν καθορίζουν τις τιμές των υποπροϊόντων τους πάντα πάνω από την ανάλογη αύξηση του κρέατος που δίνεται. Οι αγορανομικές διατιμήσεις

που καθορίζονται στα κτηνοτροφικά προϊόντα και που είναι πάντα οι τιμές κάτω από το κόστος παραγωγής οδηγούν στην χρεωκοπία των κτηνοτρόφων και στο χτύπημα γενικά της κτηνοτροφίας στο νομό. Αντίθετα θάπρεπε μ' ενθάρρυνση του κρατικού φορέα οι συνεταιρισμοί ν' αναλάβουν σε μεγάλη κλίμακα τις μονάδες παραγωγής ζωοτροφών χωρίς να υπάρχει το στοιχείο της εκμετάλλευσης των παραγωγών — μια και υπάρχει σε ικανοποιητικό βαθμό ή ανάλογη φυσική παραγωγή — κι όχι ν' ανατίθεται σε ιδιωτικά χέρια που στόχος τους είναι πάντα η μεγιστοποίηση του κέρδους σε βάρος των παραγωγών.

Το ίδιο συμβαίνει και με τα υποπροϊόντα πούλπα, μελάσα του έργου στασιού ζάχαρης που πωλούνται πανάκριβα στους κτηνοτρόφους. Παράπερα ο μηχανισμός των τιμών παίξει τον καθοριστικό ρόλο για την άρπαγή κυριολεκτικά των υπόλοιπων προϊόντων — καπνός, σιτηρά, ρύζι, πατάτες, κτηνοτροφικά προϊόντα κ. λ.π. από τους εμπόρους.

Δηλαδή συμπεράσμα γενικό είναι ότι μια ανάπτυξη που παρατηρείται στη γεωργία, στα πλαίσια προώθησης της εμπροσφυατικής παραγωγής από άποψη υποδομής (άρδευτικά έργα, μηχανική καλλιέργεια, χρήση λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, αναδιάρθρωση καλλιεργειών, ειδίκευση) βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση πάντα με την ανάλογη ανάπτυξη της βιομηχανίας στο νομό, ώστε να εξυπηρετούνται κύρια τα συμφέροντά τους και γενικότερα τα συμφέροντα του μονοπωλιακού χρηματιστικού κεφαλαίου και του μεγαλεμπορίου.

Μέσα στα πλαίσια όμως αυτά της ανάπτυξης του καπιταλισμού στη γεωργία συντελείται ή εκτόπιση και ή καταστροφή της μικρομεσαίας αγροτιάς. Χρεωκοπούν και καταστρέφονται πολλά φτωχά και μεσαία νοικοκυριά με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεγάλες ιδιοκτησίες στο χωριό είτε με τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας της γης είτε με το νοίκισμά της. Σίγουρα θα χρεωκοπήσει ο αγρότης των 10 ή 20 ή 30 στρεμμάτων που ασχολείται αποκλειστικά με τη γεωργία.

Έτσι παρατηρούμε αγρότες που ή καταγωγή τους είναι στα κοντινά στην πόλη χωριά να δουλεύουν δλόκληρο το καλοκαίρι στα χωράφια τους μετά για να τα θγάξουν πέρα να δουλεύουν στις οικοδομές. Οι μικροί αγρότες δε των 10—15 στρεμμάτων να έχουν προλεταριοποιηθεί αφού

νοικιάζουν τα χωράφια τους για ν' ασχοληθούν αποκλειστικά σαν οικοδόμοι ή γενικότερα σαν εργάτες. Από τα μακρινά χωριά δε οι μικροκαλλιεργητές αντίστοιχα φεύγουν και στοιβάζονται στα μεγάλα αστικά κέντρα για να βρουν καλύτερη τύχη.

Κι' εδώ πρέπει να τονίσουμε τα λόγια του Λένιν που στο έργο του «Η ανάπτυξη του καπιταλισμού στη γεωργία» υπογραμμίζει: «Η βασική και κύρια τάση του καπιταλισμού στη βιομηχανία και στη γεωργία συνίσταται στην εκτόπιση της μικρής παραγωγής από τη μεγάλη. Την εκτόπιση όμως αυτή δεν πρέπει να την καταλαβαίνουμε μόνο με την έννοια της άμεσης απαλλοτρίωσης. Στην εκτόπιση ανήκει επίσης ή καταστροφή ή χειροτέρευση των όρων του νοικοκυριού των μικρών γεωργών που μπορεί να διαρκέσει χρόνια και δεκαετίες. Η χειροτέρευση αυτή εκδηλώνεται και με την υπερβολική εργασία ή τη χειροτέρευση της διατροφής του μικρού γεωργού και με την επιβάρυνσή του με χρέη και με τη χειροτέρευση της τροφής και γενικά την συντήρηση των ζώων και με την χειροτέρευση των όρων που έχουν σχέση με την φροντίδα για τη γη, την καλλιέργεια, την λίπανσή της κ.λ.π. και με την στασιμότητα της τεχνικής του νοικοκυριού κ.λ.π.».

Φυσικά όλο αυτό το προοίμιό το βοηθάει ή κυβέρνηση με κάθε τρόπο μένοντας πιστή στα κοιναγροτικά της σχέδια του MANSCHILD για καταστροφή της μικρομεσαίας αγροτιάς και την δημιουργία μεγάλων γεωργικών επιχειρήσεων. Αυτό αποδεικνύεται με το νόμο «περί γεωργικών εταιριών» και με το νόμο «περί αξιοποιήσεων εγκαταλελειμμένων γαιών».

Ο μικροπαραγωγός που συμπίεζεται από τις συνθήκες αυτές και που κάνουν άχαρη και αφόρητη την ζωή του, συνήθως εγκαταλείπει το χωριό του και στοιβάζεται στα αστικά κέντρα ή φεύγει για την ξενιτιά, έχοντας μόνο την ελπίδα για μια καλύτερη ζωή. Κι' αυτό ακριβώς αποδεικνύεται ξεκάθαρα για το νομό μας μια κι έχει ένα μεγάλο αριθμό μετανάστευσης. Έτσι στη δεκαετία 1961—1971, ο πληθυσμός του νομού μειώθηκε γύρω στις 100.000 κατοίκους. Χαρακτηριστικά είναι όρισμένα μόνο παραδείγματα για να δώσουν μια καλύτερη εικόνα της πραγματικότητας στο νομό.

ΤΑ ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥΔΗ

21 Μάη, γιορτή των Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης. Τῆ μέρα αὐτὴ γιορτάζει τὸ χωριὸ τοῦ Ν. Σερρών Ἁγία Ἐλένη. Ὅσοι ἐπισκέπτονται τὶς μέρες αὐτὲς τὸ χωριό, ἔχουν τὴν χαρὰ νὰ δοῦν ἕνα παράδοξο καὶ ἀνεξήγητο φαινόμενο: τὰ ἀναστενάρια. Μερικοὶ ἄνθρωποι, δηλαδὴ οἱ λεγόμενοι ἀναστενάρηδες χορεύουν πάνω σὲ ἀναμιμένα κάρβουνα χωρὶς νὰ καίγονται, οὔτε κἀν νὰ ζεσταίνονται ἀπὸ τὴ φωτιά.

Ἄς δοῦμε ἕμως τὴν καταγωγή τῶν ἀναστεναριῶν. Τὰ ἀναστενάρια μᾶλλον πρέπει νὰ προήλθαν ἀπὸ τὶς ὀργιαστικὲς ἐκδηλώσεις καὶ λατρεῖες πρὸς τὸν θεὸ Διόνυσο πού λάτρευε τὴν ἐρεθιστικὴ μουσικὴ καὶ τὴν ἔκσταση. Στὶς τελετὲς αὐτὲς πού γινόταν κυρίως τὴ νύχτα ἐπαιρναν μέρος καὶ οἱ γυναῖκες οἱ γνωστὲς Μαινάδες ἢ Βάκχες. Κατὰ τὴ βυζαντινὴ περίοδο πού ἐπεκράτησε ὁ χριστιανισμὸς ἡ γιορτὴ τοῦ θεοῦ Διόνυσου ἔσθθησε. Ἐμείναν ὅμως τελικὰ ὁ ἔκστασιακὸς χορὸς καὶ ἡ πυροδοσία. Στὴν νεώτερη περίοδο τῆς ἱστορίας μας μπόρεσαν νὰ ἐπιζήσουν τὰ ἀναστενάρια παρὰ τὸν συνεχῆ πόλεμο καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἐκκλησία.

Ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἀνίκανη νὰ δώσει μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἐξήγηση, σὲ τὸ φαινόμενο τῆς πυροδοσίας ἢ ἀκαΐας. Ἀπὸ γνωμῆς εἰδικῶν τὰ αἷτια τῆς ἀκαΐας πρέπει νὰ εἶναι: α) ἡ αὐθυποβολή, πού εἶναι ἀποτέλεσμα μεγάλης ψυχικῆς συγκέντρωσης, β) ἡ σχετικὴ «μύηση» πού γίνεται σὲ κονάκι τοῦ ἀρχιαναστενάρη λίγες ὧρες πρὶν, γ) ἡ θρησκευτικὴ πίστη καὶ δ) σὲ πολὺ μικρὸ ποσοστὸ, στὴν ταχύτητα τῶν κινήσεων καὶ στὴν ἐπίδραση.

Καίρως ἕμως νὰ γνωρίσουμε τὴν καταγωγή τῶν ἀναστεναριῶν τῆς Ἁγίας Ἐλένης καὶ τὸν Ἀρχιαναστενάρη. Ὀνομάζεται Γιώργος Ἰαθάσης. Γεννήθηκε σὲ χωριὸ Σαμοκόδι τῆς περιοχῆς 40 Ἐκκλησιῶν τῆς Θράκης τὸ 1890—95. Ζεῖ σὲ χωριὸ τῆς Ἁγίας Ἐλένης μαζί μὲ τὴν γυναῖκα του. Γύρω σὲ 90 χρονῶν θάνατι, τώρα καὶ ἕμως τὸ φιλόξενο γεροντάκι, δέχτηκε νὰ συζητήσουμε γιὰ τὴν προέλευση τῶν ἀναστεναριῶν.

Πρὶν ἔλθουν σὰν πρόσφυγες στὴν Ἁγία Ἐλένη, τὰ ἀναστενάρια γινόταν σὲ Σαμοκόδι καὶ ἀρχιαναστενάρης ἦταν ὁ Δημήτρης Δραγκούλης. Παρὰ τὴς πολέμου πού γινόταν μπόρεσε τελικὰ τὸ ἔθιμο νὰ ἐπιζήσει. Πρὶν 50 σχεδὸν χρόνια ἦρθαν σὲ χωριό, ὅπου συνέχισαν τὴν πυροδοσία. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Δραγκούλη, ἔγινε ἀρχιαναστενάρης ὁ μπάρμπα Γιώργης ὁ Ἰαθάσης. Εἶναι ἀξιοσημείωτο τὸ γεγονός ὅτι προτοῦ γίνε ἀρχιαναστενάρης δὲν πατοῦσε σὲ κάρβουνα. Στὴν ἐρώτησή μας ποιαί κάνουν τὴν πυροδοσία μᾶς ἀπάντησε ὅτι ἔρχονται καὶ ἀπὸ ἄλλα χωριά Θρακιῶτες σὲ κονάκι του καὶ μέχρι λίγες μέρες πρὸ τῆς πυροδοσίας δὲν εἶναι δέξαιο γιὰ τὸ παιδε θὰ πατήσει πάνω σὲ κάρβουνα. Αὐτοὶ πού ἔρχονται σὲ κονάκι του δὲν ἀποτελοῦν κλίκα, δηλαδὴ ὅποιοςδήποτε ἂν κληθεῖ ἄξιός μπορεῖ νὰ γίνε ἀναστενάρης.

Σὲ μιὰ ἄλλη ἐρώτηση γιὰ τὸ παιδε καὶ πῶς γίνεται ἀρχιαναστενάρης μᾶς εἶπε ὅτι αὐτὸ δὲν τὸ ξέρει κανεὶς γιατί δὲν ὑπάρχει οὔτε συμβούλιο τὸ ὁποῖο

θα ἀποφασίσει μὲ ψήφους γιὰ τὸ παιδε θὰ ἐκλεγεῖ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ χρίσει κάποιον ἀρχιαναστενάρη. Ὅταν τὸν ρωτήσαμε γιὰ τὸ πῶς ἔγινε αὐτὸς ἀρχιαναστενάρης, ἀπλῶς εἶπε ὅτι «ἀγνωστες δυνάμεις» τὸν ἐξέλεξαν. Ἐπομένως ἡ ἐκλογή τοῦ ἀρχηγοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἕνα «βαρὺ» μυστικό.

Τί γίνεται ὅμως ἢ τί γεγονότα συμβαίνουν μέχρι νὰ πατήσουν ἐπάνω σὲ πυρωμένα κάρβουνα; Ἡ τελετὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν παραμονὴ τῆς 21ης Μάη μὲ τὴν ἱερὴ ζωοθυσία καὶ τὴν μεταφορὰ τῶν ἀναστεναρικῶν εἰκόνων ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ σὲ κονάκι τοῦ ἀρχιαναστενάρη. Ἐδῶ τελεῖται ἡ «ἀγρυπνία» καὶ γενικὰ ἡ προετοιμασία τῶν ἀναστενάρηδων γιὰ τὴν οἰστροπληξία (ἡ ἔκστατικὴ καὶ διεγερτικὴ κατάσταση). Ἡ οἰστροπληξία κορυφώνεται τὴν 21η Μάη, δίνει τὴν δυνατότητα τῆς πυροδοσίας καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἀκαΐα.

Τὸ πρῶτ τῆς 21 Μάη οἱ ἀναστενάρηδες μεταφέρουν τὰ ἀναστεναρικά κωδωνοφόρα εἰκονίσματα καὶ τὰ ἐναποθέτουν σὲ «Ἁγίασμα» ἕνα ἱερὸ τόπο μέσα σὲ δάσος πού τὸ καθόρισαν μεγάλοι παλαιοὶ ἀναστενάρηδες σὲ στιγμὲς μεγάλης οἰστροπληξίας. Οἱ εἰκόνες αὐτὲς, οἱ «Χάρες», ὅπως ὀνομάζονται, εἰκονίζουν τὸ ἱερὸ ζεῦχος τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης. Γιὰ τοὺς μύστες οἱ «Χάρες» δίνουν σ' αὐτοὺς τὴν ἰκανότητα νὰ βαδίζουν πάνω στὴ φωτιά.

Τὸ ἀπόγευμα γίνεται ἡ πρώτη πυροδοσία. Ἀπὸ ὀρισμένο μύστη, ἀνάβεται ἡ φωτιά καὶ συνδουλίζονται τὰ φλεγόμενα ξύλα. Ἀφοῦ σχηματισθεῖ παχιά ἀνθρακιά, εἰδοποιοῦνται καὶ καταφθάνουν οἱ ἀναστενάρηδες πού ἀρχίζουν νὰ χορεύουν κυκλικὰ γύρω ἀπὸ τὰ κάρβουνα. Ἡ μουσικὴ τοῦ τύμπανου ἐκστασιάζει τὴν ψυχὴ καὶ ὁ διεγερτικὸς ρυθμὸς ὀδηγεῖ τοὺς μύ-

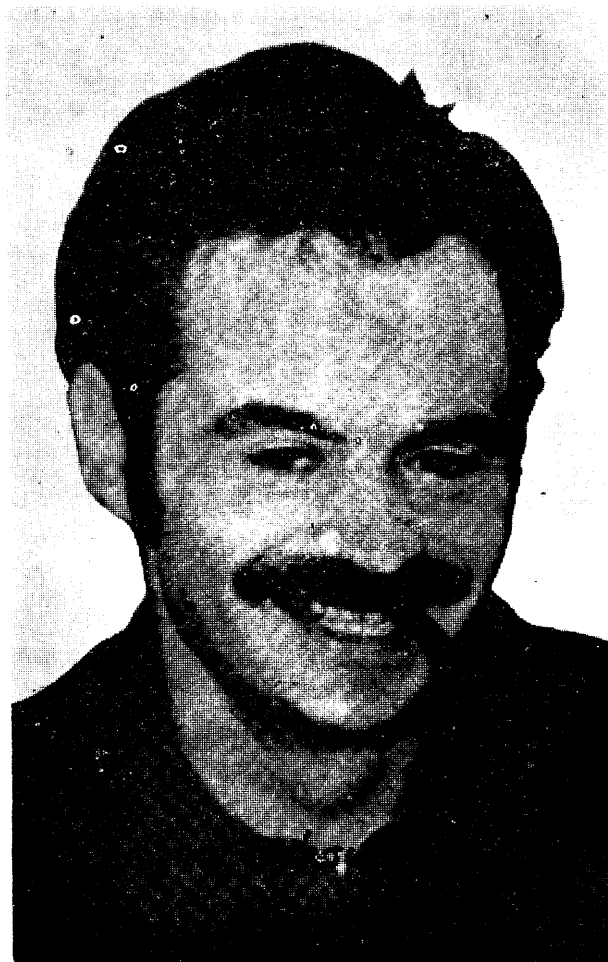
Συνέχεια στὴ σελίδα 22

ΜΟΡΦΕΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ ΤΟ ΜΑΗ

Στήν Ιστορία του λαϊκού κινήματος του τόπου μας, βρίσκουμε πληθώρα λαϊκών αγωνιστών που αγωνίστηκαν στην προοπτική της αλλαγής. Οί μορφές τους αποτελούν όροσημα στην πάλη του λαού μας προς την κατεύθυνση αυτή. Και ή συμβολή τους στάθηκε σημαντική στην ανάπτυξη και τὸ δυνάμωμα του λαϊκού κινήματος. Στὰ πρόσωπά τους βρίσκονται συμπυκνωμένοι οί αγώνες του λαού μας πού τόσα χρόνια αγωνίζεται για τήν ἐθνική λευτεριά και τήν κοινωνική αλλαγή. Μέσα στο πλῆθος τῶν αγωνιστῶν, ἐπώνυμων και ἀνώνυμων θά σταθοῦμε σέ δύο αγωνιστές και θά ξαναθυμηθοῦμε και φέτος τόν Ἀλέκο Παναγούλη και τόν Γρηγόρη Λαμπράκη.

17 ΜΑΗ 1976: Ὁ θάνατος τοῦ Παναγούλη ἦταν ὁ καταλύτης στήν πολιτική συνείδηση τοῦ λαοῦ μας πού ξεπερνώντας τίς ἐπί μέρους ἀντιδράσεις και διαμαρτυρίες του ὄρθωσε μιὰ κοινή κυρίαρχη στάση για νά τονίσει, ὅτι ἀκόμα κι ἂν λείπουν τὰ στοιχεία πού τεκμηριώνουν ἕνα ἔγκλημα πολιτικό εἶναι κοινή παραδοχή ὅτι πρόκειται για πολιτική δολοφονία. Οί μέθοδοι ἐπέμβασης τελειοποιούνται, ἡ ἀντίληψη ὅμως παραμένει ἀναλλοίωτη για τήν ἀντιμετώπιση τῶν ἀντιπάλων. Τίποτε ὅμως δέν μπορεί ν' ἀλλοιώσει τήν ἀλήθεια ὅτι ὁ Παναγούλης πέθανε γι' αὐτό πού πίστευε. Ἡ λαϊκή πρωτοφανής συμμετοχή τήν ἡμέρα τῆς κηδείας του ἐπιβεβαίωσε, ἦταν μιὰ ἀναγνώριση, για τήν μεγάλη και ἀγωνιστική προσφορά, για τήν πρόοδο αὐτοῦ τοῦ τόπου. Τὸ σύνθημα «Ὁ λαός δέν

ξεχνά τούς αγωνιστές τιμᾶ» κυρίαρχησε τότε σ' ὅλη τήν Ἀθήνα. Ἀλλά νά σημειωθεῖ ὅτι τὸ ἐπίσημο κρᾶτος δέν ἔκανε μετά τήν μεταπολίτευση καμιὰ ἀναγνώριση στήν ἡρωϊκή αὐτή οἰκογένεια πού τόσα πρόσφερε στή διάρκεια τῆς δικτατορίας...

(Σχετικά ποιήματα στή λογοτεχνική σελίδα)

22 ΜΑΗ 1963: Ὁ Γρηγόρης Λαμπράκης δολοφονεῖται στή Θεσσαλονίκη, μετά ἀπό μιὰ συγκέντρωση φίλων τῆς εἰρήνης.

Ἔπεσε ὁ μέγας ὄρος, στή γῆς, σέ μέγα ἀγώνα
πουλιά και φύλλα στάθηκαν στόν οὐρανό
ἢ Ἑλλάδα τόν κράτησε στὰ δυό της γόνα
στό βαθυπόρφυρο τοῦ Μάη ἔσπερινό.
Κι ἐνῶ ἀπ' τούς πάρους της ἡ ὀργή της αἶμα ἰδρώνει
τινάσσεται ὅλη ἀνάμεσα στόν ἅγιο λαό
και ὀλόρθη τόν ὑψώνει, μεσιανό καθρόνι
ψηλά στόν θόλο, στῆς Εἰρήνης τὸ ναό.

Ἀθήνα 27 Μάη 1963

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ

Ἔτσι εἶδε τόν Μαραθωνοδρόμο του βουλευτῆ τῆς εἰρήνης ὁ λαός μας τότε πού τόν δολοφόνησαν οί

Συνέχεια στήν σελίδα 22

Ἡ Λογοτεχνικὴ μας βελίδα

Ἡ λογοτεχνικὴ σελίδα αὐτοῦ τοῦ τεύχους εἶναι ἀφιερωμένη στὴ μνήμη τοῦ ἀγωνιστῆ Ἰ.Α. Παναγούλη πού χάθηκε τόσο πρόωρα, ἀλλὰ καὶ σὲ ὄλους τοὺς Παναγούληδες γνωστούς κι ἀγνωστούς...

ΛΑΣΠΗ

Λάσπη ἄς ρίχνεται λάσπη
φτιαγμένη ἀπὸ βοῦρκο μονάχα
τοῦ ἀγώνα δὲν θὰ σβήσετε τὴν λάμψη
πού σύμβολα ἀρχίζει νὰ γεννᾷ.

Στοῦ φασισμού τὰ χνάρια ἄς πατάτε
ἄς θρῆτε μέθοδες καινούργιες καὶ παλιές
τῆς ἀτιμίας τὸ παιχνίδι ἄς κρατᾶτε
τὴν τυραννία θὰ γκρεμίσουμε τοῦ χτῆς

Εἶναι ὁ λαὸς γιὰ λίγο σατυσιμένος
μὰ πάλι μιὰ ἐλπίδα καρτερᾷ
σὺν βλέπει τὸν ἀγώνα θεριεμένο
πού σύμβολα ἀρχίζει νὰ γεννᾷ.
Λάσπη ἄς ρίχνεται λάσπη
φτιαγμένη ἀπὸ βοῦρκο μονάχα
τοῦ ἀγώνα δὲν θολώνετε τὴν λάμψη,
ἢ νίκη τοῦ λαοῦ μας καρτερᾷ.

ΑΛΕΚΟΣ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ

ΖΕΙ

Φυσικά, κύριε
δὲν ὑπάρχει
Κόλαση καὶ παράδεισος
Ἄνάκατες στροβιλίζονται
στὸ Διάστημα
οἱ ψυχές
— τῶν τυράννων
τῶν πληρωμένων δολοφόνων
— τῶν θασανιστῶν
μαζὶ μὲ τίς ψυχές
— τῶν ΗΡΩΩΝ καὶ
— τῶν ΑΓΙΩΝ

Σήμερα, ὄμως, Κύριε
Ὁ Ἄλεκος Παναγούλης
ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΗΚΕ
Ξέρεις γιὰ ποιὸν
Σοῦ λέω, βέβαια!

Ἐπὶ τὸν δημιουργήσεις
περισσότερο ἄθως.
Περισσότερο γενναῖο
Περισσότερο τίμιο
ἀπ' ὅσο ἀξίζει ὁ κόσμος σου

Ἔ, λοιπόν, εἶναι καιρὸς
νὰ δημιουργήσεις
ἕναν παράδεισο
γιὰ τοὺς Παναγούληδες
Ἄμέσως ΤΩΡΑ

(Γιὰ τὸν Α.Α. ΠΑΝΑΓΟΥΛΗ)

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

Πάλης ξεκίνημα
Νέοι ἀγῶνες
Ὁδηγοὶ τῆς Ἑλπίδας
οἱ πρῶτοι νεκροί.

Ὅχι, ἄλλα δάκρυα
κλείσαν οἱ τάφοι
Λευτεριάς λίπαση
οἱ πρῶτοι νεκροί.

Λουλούδι φωτιάς
δγαίνει στοὺς τάφους
Μήγυμα στέλγουν
Οἱ πρῶτοι Νεκροί

Ἀπάντηση θὰ πάρουν
Πάλης βοή
Γιὰ νᾶθρουν ἀνάπαυση
Οἱ πρῶτοι Νεκροί.

Α.Α. ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ

ΣΤΟΝ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΜΑΝΔΥΛΑΡΑ

Μαθαίνοντας τὸ θάνατό σου
δὲν μπόρεσα νὰ κλάψω
Στριφογύριζα στὸ κρεβάτι τοῦ
Νοσοκομείου,
Δάγκωνα τίς κουδέρες μὲ λύσσα
θυμόμουνα τὴν τελευταία μας
συνάντησή.
Δὲν θὰ τολμήσουν ἔλεγες
Δὲν ἔχουν ἄλλο δρόμο
σ' ἀπαντοίση
Αὐτὸς ὁ δρόμος θάνατι ὁ τάφος τους
φώναζες μὲ πίστη
Ναί, Νικηφόρε, θάνατι ὁ τάφος τους
Αὐτὴ τὴν ὑπόσχεσή σου δίνουμε
Ἄντι γιὰ μνημόσυνο.

Α.Α. ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ

ΘΕΛΩ

Θέλω νὰ προσευχηθῶ
μὲ τὴν ἴδια δύναμη πού θέλω νὰ βλαστημήσω.
Θέλω νὰ τιμωρήσω
μὲ τὴν ἴδια δύναμη πού θέλω νὰ συγχωρήσω.
Θέλω νὰ προσφέρω
μὲ τὴν ἴδια δύναμη πούθελα στὸ ξεκίνημα.
Θέλω νὰ νικήσω.
ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ νικηθῶ.

Α.Α. ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Στο διάστημα που πέρασε από την έκδοση του προηγούμενου τεύχους, το Δ.Σ. του συλλόγου μας προσανατολίστηκε στις παρακάτω δραστηριότητες:

● Στις 4 Μάρτη, Κυριακή, έγινε εκδήλωση στις Σέρρες, στον κινηματογράφο «ΚΡΟΝΙΟ» για την ίδρυση της ΕΠΟΝ. Η εκδήλωση είχε προγραμματισθεί για τις 25 Φλεβάρη, αλλά επειδή υπήρχαν προ-όγκηματα ομιλητή και αίθουσας, αναβλήθηκε. Τελικά στην εκδήλωση, ομιλητές ήταν τα ίδια τα μέλη του συλλόγου και περιείχε αναφορά στο έργο της ΕΠΟΝ και γενικότερα της εθνικής αντίστασης, προβολή τσίρτες, έκθεση βιβλίου και φωτογραφίας.

● Την Παρασκευή 2 Μάρτη έγινε αποκριάτικη συνέντευξη στην «EL GRECO». Ο αποκριάτικος χορός που είχε προγραμματιστεί αναβλήθηκε επειδή ο «Φούναρης» και τα «Νούφαρα» ζήτησαν ύψηλες τιμές για τις προσκλήσεις.

● Στις 6 Μάρτη έγινε εκδήλωση στο χωριό Χρυσόχωρα της Ηρακλείας με θέμα «Ιατρική και οδοντιατρική προληπτική». Οι εκδηλώσεις αυτές, βοηθούν πέρα από την ενημέρωση των αγροτών και στο δέσιμο των φοιτητών που ασχολούνται με την επιστήμη τους, τα προδλήματα του νομού καθώς και το πλη-σίασμα με τον άπλο λαό της ύπαιθρου.

● Τόν Μάρτη ο σύλλογός μας βοήθησε οικονομικά στην ίδρυση συλλόγου από την μεριά των συναδέλφων των ΚΑΤΕΕ που δημιουργήθηκαν μετά τις Απόκριες στις Σέρρες.

● Προγραμματίζεται στις 8 Απρίλη στον «Όρφέα» εκδήλωση για τα ΚΑΤΕΕ Σερρών, ή όποια όμως τελικά αναβάλλεται γιατί είχε μικρή μαζικότητα και προσέλευση τοπικών μαζικών φορέων.

● Στις 15 — 18 Απρίλη (Μεγάλη Βδομάδα) πραγματοποιήθηκε εκδρομή στη Ρουμανία και στη Βουλγαρία. Συμμετείχαν πολλά μέλη του συλλόγου. Με περισσότερες μέρες διαθέσιμες και καλύτερη οργάνωση ή εκδρομή θα μπορούσε να πετύχει ακόμη περισσότερο. Όλοι τελικά έμειναν ευχαριστημένοι. Διανυκτερεύσεις είχε στο Ρούσε και στο Βουκουρέστι.

● Από τη μέρα του Πάσχα μέχρι και την Κυ-

Τις συνεργασίες, τις επιστολές, τις σημειώσεις και τις παρατηρήσεις που τυχόν έχετε, μπορείτε να τις στείλετε στη διεύθυνση: Περιοδικό «ΠΑΡΟΥΣΙΑ» — Ένωση Φοιτητών — Σπουδαστών Ν. Σερρών — Παν. Τσαλδάρη 13 — ΣΕΡΡΕΣ.

● Για τους συνδρομητές: Στείλτε έγκαιρα τη συνδρομή σας στην Έθνική Τράπεζα Ελλάδος. Υποκ) 1α Σερρών, αρ. λογαριασμού 470040—6.

Σε αντίθετη περίπτωση θα διακοπεί ή αποστολή του περιοδικού μας

Στο Πατριαρχείο του Βουκουρεστίου (από την εκδρομή του συλλόγου μας στη Ρουμανία)

ριακή του Θωμά λειτουργήσει στη στοά της Δημοκρατίας Έκθεση Βιβλίου του συλλόγου μας με ικανοποιητική ανταπόκριση από το λαό της πόλης.

● Την Κυριακή του Θωμά έγινε στο Έμι. Παππά σε συνεργασία με τον τοπικό πολιτιστικό σύλλογο εκδήλωση «Ιατρικής και Οδοντιατρικής προληπτικής».

● Στην Αθήνα έγινε λίγο πριν από το Πάσχα «βραδιά ταβέρνας» με μεγάλη συμμετοχή από τους Σερραίους συναδέλφους των Αθηνών. Τη βραδιά όπου γράφτηκαν νέα μέλη του συλλόγου και πληρώθηκαν αρκετές συνδρομές, τη διοργάνωσε η διοικούσα επιτροπή του συλλόγου στην Αθήνα.

● Από το Δ.Σ. για το Μάη αποφασίστηκαν οι εξής δραστηριότητες:

— Συγκέντρωση μελών στα γραφεία του συλλόγου στη Θεσσαλονίκη (Βασ. Ηρακλείου 36) την Τρίτη 15 Μάη με θέμα: «Ενημέρωση για την πορεία του συλλόγου και επιτροπές μελέτης».

— Στις 27 Μάη εκδήλωση για τη Μέση Εκπαίδευση με κύριο ομιλητή τον καθηγητή κ. Τεμεκινίδη και σε συνεργασία με την ΕΛΜΕΣ.

ΜΟΡΦΕΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ ΤΟ ΜΑΗ

Συνέχεια από τη σελίδα 19
συμμορίες του κρατικού και παρακρατικού μηχανισμού 16 χρόνια πριν.

Ο ίδιος έγραφε το 1961:

«Θέλουμε την ειρήνη για να μη γίνουν θάσσεις πυραύλων και καταστραφεί η Ελλάδα. Θέλουμε την ειρήνη για να έχουμε φιλικές σχέσεις με τους λαούς των γειτονικών μας Βαλκανικών χωρών. Και θέλουμε πραγματική δημοκρατία για να υπάρχει ισοτιμία. Ισοτιμία και δικαιοσύνη ανάμεσα σ' όλους τους πολίτες ανεξαρτήτως πολιτικών προσημάτων. Θέλουμε τη δημοκρατία για να σταματήσουν οι συλλήψεις, οι εξορίες. Θέλουμε τη δημοκρατία για να αναγνωρισθεί επί τέλους το ωραϊότερο κατόρθωμα του Έλληνικού λαού, η ήρωϊκή μας Έθνική Αντίσταση έναντι των Ιταλογερμανών φασιστών και των ντόπιων συνεργατών τους».

Αυτά εκπροσωπούσε ο Γρηγόρης Λαμπράκης. Γι' αυτά αγωνιζότανε. Αυτή ήταν η εποχή του.

Εποχή που το μαζικό λαϊκό κίνημα παλεύει για την άποτροπή του πυρηνικού πολέμου, για την κατάργηση των ξένων στρατιωτικών βάσεων, για την

απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων, για την δημοκρατία, για το σταμάτημα της τρομοκρατικής δράσης του υποκόσμου των τραμπούκων των «εθνικοφρόνων» νταγδών και δολοφόνων, των συμμοριών της «καρφίτσας», των «υπερασπιστών της βασιλείας», της «αντικομμουνιστικής σταυροφορίας», των "Αλκιμων, της ΕΚΟΦ, των δοσίλογων της κατοχής και τόσων άλλων.

Ήταν η εποχή που η κυβέρνηση της δεξιάς, κουφή στα μηνύματα του λαϊκού κινήματος, ακολουθούσε με συνέπεια την πολιτική της μισαλλοδοξίας. της υποτέλειας και της εθνικής μειοδοσίας.

Και σήμερα 16 χρόνια αργότερα, μία άλλη κυβέρνηση, δείχνει ότι δεν έχει κρατήσει τίποτε από τα ιστορικά διδάγματα και τις εμπειρίες αυτές.

«Κάθε νέος και Λαμπράκης» αντήχησε στην κηδεία. «Κάθε νέος και μαχητής της ειρήνης, της δημοκρατίας, της εθνικής ανεξαρτησίας, της κοινωνικής πρόοδου» είναι το σύνθημα που βρίσκει μεγάλη απήχηση στη σημερινή νεολαία. Και είναι η καλύτερη τιμή και για τον Γρηγόρη Λαμπράκη και για τις αγωνιστικές παραδόσεις της εποχής του.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ

Συνέχεια από την σελίδα 17	Σήμερα	Μείωση πληθθ.	Ποσ.
Κοινότητες Πριν 10 χρόνια			
"Αγιο Πνεύμα	3.049	1.733	43,2%
Έριαν. Παπᾶς	2.049	1.204	41,2%
Χρυσό	3.455	2.276	34,4%
Πεντάπολη	3.275	2.141	34,6%
"Αμπελοι	1.007	642	36 %
Δάφνη	1.358	776	42,5%
Μανδύλι	491	215	56,2%
Μεσολακκιά	954	555	41 %
Παλαιοκώμη	2.536	1.546	40 %
Πρώτη	3.118	2.167	34,5%
"Αγγίστρο	829	475	42,6%
Καπνόφυτο	726	378	48 %
Μακρονίτσα	498	264	40 %

Είναι ξεκάθαρο απ' αυτά τα στοιχεία και φαίνεται η πορεία της αύξησης του αστικού πληθυσμού από τα χωριά. Όλοφάνερη είναι η

σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα στη φυγή του πληθυσμού από τα χωριά και στην καταστροφή των μικρών παραγωγών.

"Υστερα απ' όλα αυτά δίνεται νομίζω απάντηση στο ερώτημα που θέλαμε στην αρχή. Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε με μορφή συμπεράσματος πώς: Η ανάπτυξη που επιτεύχθηκε στην υποδομή της αγροτικής οικονομίας του νομού και η αντίστοιχη προς αυτήν ανάπτυξη της βιομηχανίας δεν ήταν προς όφελος, αλλά σε βάρος δεκάδων χιλιάδων μικροπαραγωγών της υπαίθρου. Αποτέλεσμα της καπιταλιστικής μορφής που πήρε αυτή η ανάπτυξη ήταν η επιδείνωση της οικονομικής θέσης της συντριπτικής πλειοψηφίας της εργαζόμενης αγροτιάς.

6 Μάη 1979 Νέος Σκοπός
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΑΓΓΙΑΛΗΣ

ΤΑ ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ

Συνέχεια από τη σελίδα 18
στες σε έκτασιακή μέθη. Αμέσως μετά ο άρχιαναστενάρης κατελιγμένος από ιερή μανία προχωρεί ξυπόλητος στην αναμμένη άνθρακιά και χορεύει κρατώντας ένα κωδωνοφόρο εικόνισμα ή ένα ιερό μανδύλι.

Για να πάψει να καταπολεμείται και να διατηρηθεί το έθιμο, έχει ιδρυθεί στο χωριό από το 1972 σωματείο με την επωνυμία «Λαογραφική Έταιρεία Αγίας Ελένης Ν. Σερρών». Σκοπός του συλλόγου είναι η έρευνα, η συλλογή, η μελέτη, ως και η διατήρηση και προβολή των παραδόσεων, δοξασιών, ήθων και εθίμων των εξ' Ανατολικής Ρωμυλίας προσφύγων και μημελιών.

Τέλος θεωρήσαμε σωστό να αναφερθεί κάτι πολύ αξιοπρόσεχτο, σχετιζόμενο πάλι με την άκαιτα.

Δίπλα στο χωριό Αγία Ελένη βρίσκεται το Κωνστανινάτο, που έδω και 10 χρόνια γίνεται πυροβολαία χωρίς να υπάρχουν θρησκευτικές τελετές ή οποιαδήποτε προετοιμασία. Ανάβεται η φωτιά και όταν εξομασθεί η άνθρακιά μπαίνουν και πατούν οποιοδήποτε θέλουν, χωρίς φυσικά να κρατούν εικόνες και μαντήλια. Σύμφωνα με πληροφορίες μπορούν να πατήσουν πάνω στα κάρβουνα οποιαδήποτε εποχή και μέρα. Συνήθως τις μέρες που γίνονται τα αναστενάρια της Αγίας Ελένης ακολουθούν και τα αναστενάρια του Κωνσταντινάτου.

ΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ